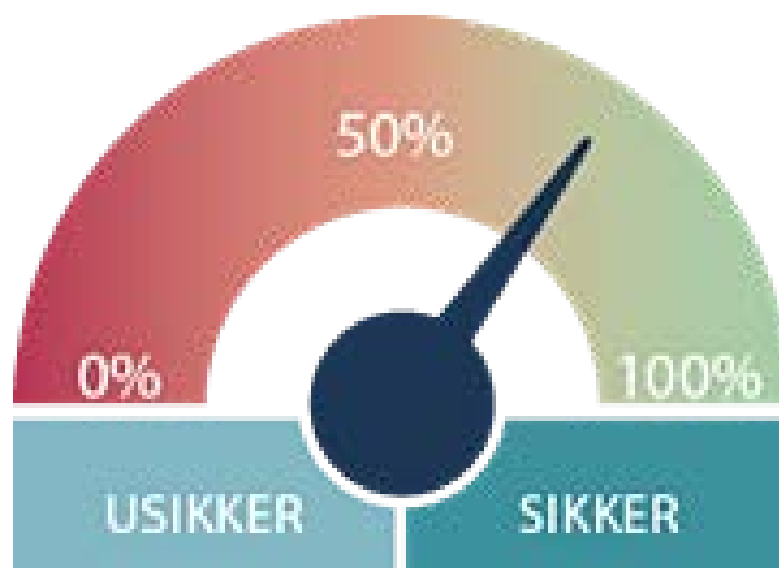

**HELHETLIG
ROS- ANALYSE
ØYSTRE SLIDRE KOMMUNE
(H-ROS)**

2017-2021

Vedteken Øystre Slidre Kommunestyre 16. februar 2017

1. Oppsummering og konklusjon

Øystre Slidre Kommune er ei trygg kommune å bu og opphalde seg i. Analysen syner at kommunen er sårbar og vil ha problem med å halde tenestetilbodet oppe ved bortfall av kritisk samfunnsinfrastruktur slik som straum og internett.

Analysen syner at dersom fleire hendingar inntreffer samstundes, har kommunen god evne til å oppretthalde sine funksjonar, slik som kriseleiing, helse- og omsorg, brann – og redning og vatn.

Bortfall av samfunns viktig infrastruktur slik som straum og internett har store konsekvensar og gjer både kommunen og samfunnet sårbart. Mykje stopper opp då og det må planleggast slik at kritiske funksjonar ikkje stopper opp.

Ved mange av hendingane kan det oppstå behov for evakuering. Alt i frå få personer til mange. I mange tilfelle vil være behov for varsling til befolkning. Kommunen må ha fokus på dette i sitt planverk.

Analysane syner at kommunen ved dei fleste hendingar vil få ansvar i høve til menneske. Kommunen må i sitt planarbeid ha omsynet til liv og helse lengst framme, både i egne verksemdar og i høve til innbyggjarar og besøkande.

Kommunen blir i liten grad berørt av hendingar i andre kommunar, men må være budd på og har bidratt ved hendingar Vang, området Bitihorn- Bygdin, Raudalen/Øyangen.

2. Introduksjon.

a) Bakgrunn og formål.

Kommunal beredskapsplikt går fram av Sivilbeskyttelsesloven § 14 og 15.

§ 14 lyder slik:

«Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap, herunder ved utarbeiding av planer etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalysen.»

Til lova høyrer forskrifter. Forskrift om kommunal beredskapsplikt, 2011-08-22 nr. 894 § 2 1 lyder slik:

§ 2. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Analysen skal som et minimum omfatte:

- a) Eksisterende og framtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- b) Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen
- c) Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre
- d) Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- e) Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet
- f) Behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

H-ROS- analysen skal være eit grunnlagsdokument for alt arbeid med beredskap. Og for både samfunns- og arealplanlegging etter plan- og bygningslova.

Kommunen har i dag H-ROS- analyse 2013-2017, handsama i kommunestyret.

Formålet med å lage ei ny H-ROS- analyse, er å skaffe seg ei samla oversikt over kva hendingar som kan råke kommunen ut frå det risiko- og sårbarhetsbilete ein kjem fram til. Ut frå dette kan kommunen bu seg i sitt planverk, samt treffe tiltak for å hindre eller redusere skade og omfang av skade om nokon av hendingane i større eller mindre grad skulle inntreffe.

b) Føresetnadar og avgrensingar.

Arbeidet skjer med basis i tidlegare H-ROS- analyse. Ny forskrift frå DSB, «Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen», DSB november 2014 er nytta. «FylkesROS» med handlingsplan er vurdert i arbeide, også den nye som no er under utarbeiding. Kommunen har i analysen nytta det nye skjema frå DSB/NUSB med ein del eigne tilpassingar.

3. Prosessbeskrivelse for arbeidet.

Denne fyljer av formannskapet sitt vedtak den 29. september 2016, **vedlegg 1.**

4. Kommuneskildring- særtrekk Øystre Slidre Kommune

a) Fysiske tilhøve.

Øystre Slidre vart eigen kommune i 1849, då kommunen Slidre vart delt i Vestre og Øystre Slidre. Arealet er ca. 963 km². Ca. 882 km² er land, resten innsjøar og vassdrag. 73% av samla areal ligg over 900 moh. Lågaste punkt i kommunen er ca. 410 moh. Høgaste fjellet er Øystre Rasletind på 2010 moh. Fast busetting og næring ligg hovudsaklig mellom 500 og 700 moh. Fritidsbustadene ligg rundt 900 moh. Populære turmål er skiløypenettet vinterstid, spesielt på Beitostølen. Sommar og haust er Bitihorn, Skaget, Rundemellen og toppane i kommunen sin «fjellstafett» populære. Kommunen er utgangspunkt for båtturar på Bygdin og Gjende og toppturar herifrå til fjell i Jotunheimen i Vang og Vågå kommunar, inklusive ruta over Besseggen.

I nord grenser kommunen til Vågå og Nord-Fron, i nordaust til Sør-Fron og Gausdal, i søraust til Nord-Aurdal, i sørvest til Vestre Slidre, og i vest til Vang.

Kommunen har mange innsjøar i fjellet. Den største er Vinstre. Andre er Yddin, Vangsjøen, Javnin, Olevatnet og Mellseinn. Kommunen grenser inntil Bygdin som ligg i Vang. Bygdin har tilgang via Rv. 51 i Øystre Slidre. Nede i dalføret har kommunen innsjøane Øyangen som ligg dels i Vang og Vestre Slidre og dels i Øystre Slidre, Hedalsfjorden, Heggefjorden og Volbufjorden.

b) Naturgjevne tilhøve

Geologisk høyrer det meste av Øystre Slidre til Jotunheimens skyvedekker, med grunnfjell og fyllitt i dalføret. Det er gjennomgåande stabil grunn med lite fare for leirskred. Høgfjellspartiet Valdresflye er værhardt.

Ras. Område i kommunen kan være ras-utsatt. Kommunen har tilgang på aktsemdskart, som NVE seier at kan brukast i overordna planlegging. Aktsemdssoner kan hentast frå skrednett.no. Desse er grove og må utfyllast med tilgjengelege meir detaljerte data/ undersøkingar der det trengs. Norges geotekniske Institutt (NGI) har vurdert område som kan være utsett for skred og flaum i kommunen. (Rapport 20150795-1 R - <https://www.oystre-slidre.kommune.no/Handlers/fh.ashx?FiId=2856>) Aktsemdssoner for skred og flaum er kartlagd i heile kommunen sør for Vinstre. Nord for Vinstre nyttar kommunen skrednett.no. I områder rundt Lidar, Heggenes og Rogne er det gjort farevurderingar på reguleringsplannivå.

Nedbør. Årsmiddelnedbør blir målt på Løken og Beitostølen. Det er typisk innlandsklima.

Klimaendringar. Klimaet er typisk innlandsklima med liten årsnedbør, relativt høg sumartemperatur og låg vintertemperatur. Sterk vind oppstår relativt sjeldan. Dei tettast busette områda nede i dalføret er relativt godt skjerma for vind i høve til fjellområda.

Kommunen ser tendens til økt årsmiddelnedbør og større mengder nedbør over kort tid. Det har vore problem med stikkrenner og flaumbekkar ved større nedbørsmengder. I fjella må ein rekne med snø- og steinras. Det same gjeld bekkar og vassdrag ved mykje nedbør og i samband med snøsmelting. Det er viktig å sikre trygg handtering av overflatevann, f. eks. på Beitostølen. Meir ekstremvær kan gje nye utfordringar knytt til mykje nedbør på kort tid. Og det kan gje auka utfordringar knytt til vind i høgfjellet.

Flaum: Øystre Slidre har ikkje kjende flaumhendingar i hovudvassdraga. Men med mykje nedbør på kort tid kan lokale elver og bekker skape utfordringar. Beitostølen er det området der kommunen har hatt flest utfordringar, då knytt til overflatevatn. Kartdata- sjå ovanfor under ras.

Skog: Kommunen har store, samanhengande barskogområde som i tørkeperiodar har risiko for skogbrann. Det er har ikkje vore skogbrannar i nyare tid. Ein stor del av bustadhusa og dei lågast liggjande hytteområda ligg nær barskogområde. Kommunen må i skogsområde ha merksemd og beredskap med tanke på m.a. skogbrann.

Vind. Vind er eit lite problem i kommunen. Kjente skader har vore relativt få og små.

Radongass. Berggrunn og lausmasser kan løyse ut radongass. Radongass aukar faren for lungekreft. Aktsemdskart frå Statens Strålevern viser at alle områda med busetnad i kommunen er i kategoriane moderat til låg eller usikker aktsemdsgrad. Målingar viser at særleg sør for Heggenes kan radon være eit problem. Byggesaksreglane i TEK 10 løyser dette for nybygg. I bestående bygg må tiltak vurderast med basis i funn i målingar.

c) Samfunnsmessige tilhøve

Kommunen har 3220 innbyggjarar (2016). Folketalet er ganske stabilt og har vist ein aukande tendens seinare år. Med «middels nasjonal vekst» framskriv SSB folketalet til vel 3400 personar i 2030. Næraste tettstad med noko storleik er Fagernes, som er ca. 20 km frå senteret i kommunen, Heggenes. Tettstader etter SSB sin definisjon er Beitostølen, Heggenes og Moane. Kommunalt handelssenter er Heggenes.

På Beitostølen er det ei stor og aktiv turistnæring med hotell, hytter, servering og handelsverksem. Beitostølen Helse- og idrettsenter er ein stor og viktig institusjon på Beitostølen. Beitostølen er svært variabel i folketal. Det er 370 fastbuande. Andre stader med mykje hytter er områda inn mot Yddin og ved Vangsjøen. Det er ca. 3400 hytter i kommunen, som er rekna til å utgjere ca. 522 000 gjestedøgn. (1.1.2014) Det betyr at i periodar kan vært opp i mot 25 000 personar i kommunen samstundes, der størstedelen er på Beitostølen og i Beitostølområdet.

Det blir køyrt og merka skiløyper i ulike deler av kommunen på vinteren, Vangsjøen, Yddin, Javnin og områda rundt Beitostølen. Haust og vår er der det løyper på Valdresflye. Kommunen har fokus på skiløyper gjennom eigen sti- og løypeplan 2012-2015. Det er alpinanlegg med stolheisar i Raudalen og på Beitostølen.

Kommune har to nye skuler opp til og med mellomtrinnet, Lidar skule på Skammestein og Rogne Skule. Ungdomsskulen er på Heggenes. Det er tre kommunale barnehagar, Beito, Tingvang og Rogne og ein privat, Heggebø.

I og nær Heggenes ligg og kommuneadministrasjon, lensmann, bank, daglegvarebutikkar, sagbruk/trelast og bilverkstad/bensinstasjon.

Ungdomane bur i all hovudsak heime til dei er ferdige med vidaregåande skule, som ligg på Leira. Aldersgruppa 18 år til 25 år ber preg av at mange er ute og får seg utdanning. I Valdres er det registrert ca. 100 personar med rus/psykiatriproblematikk og ca. 65 av desse har både rus- og psykiatri-problematikk. Nokon av desse bur i kommunen og har oppfølging i kommunen.

d) Samferdsel/infrastruktur.

Trafikk og ulykker: Fylkesveg 51 går gjennom kommunen og er ein viktig akse Bergen-Trondheim i den tida vegen over Valdresflye er oppe. ÅDT er nær 3000 bilar ved Heggenes. Trafikken her er større enn samla trafikk på alle fylkesvegar elles i kommunen. I perioden 1980-2013 har det vore 172 ulykker med personskade i kommunen. 8 er drepne og 35 alvorleg skadde. I alt 24 fotgjengarar og syklistar var med i ulykker der to vart drepne og fire alvorlig skadd. 87% av ulykkene skjer på rv. 51. Ulykkene er spreidd jamt langs heile rv, 51, men nokre punkt er meir utsett. Dette gjeld Lineikromørke på grensa til Nord Aurdal, Storefoss-Tingvangområdet, «Posthussvingen» i Skammestein med kryss mot fv. 289 og «Smådalssvingen» i Skammestein. Trass i auka trafikk har det vore ein minkande trend i talet ulykker etter 2000. (Kommunedelplan for trafikktryggleik 2015-2015/2026)

«Snarvegen mot Bergen», fylkesveg 289, Skammestein-Ødegård er i dårlig forfatning og har mykje tungtrafikk når Valdresflye er oppe.

Fylkesveg 51 over Valdresflye har status som Nasjonal Turistveg og det er ein del satsing knytt til dette. Vegen har stor trafikk i tida den er oppe. Det er mykje turisttrafikk. Fylkesvegane utanom Rv. 51 dekker fyrst og fremst eit lokalt behov og har eit etterslep på vedlikehald.

Samferdsel er basert på privatbil og rutebuss. Viktige bussruter er Valdresekspressen, som starter frå Beitostølen og går til Oslo. Sumarstid er det bussruter over til Gudbrandsdalen.

Vinterstid er det ei beltebiltrute langs Fv. 51, frå Båtskaret til Bygdin Hotell i regi av Jotunheimen Valdres Bilselskap. Vidare har same selskap ei båtrute Bygdin- Eidsbugarden i sumarsesongen. Selskapet har rutinar som sikrar tryggleik. Selskapet har god krisehandteringsevne om noko skulle skje. Det er etablert samarbeids-rutinar med operative etatar. Vang kommune har krisehandsamingsansvaret ved hendingar på Bygdin, men Øystre Slidre Kommunen må være budd på å bidra.

Elektrisitet: Vind og vindfall og torevær kan skape i brot i elektrisitetsforsyninga. Forbetringar i nettet har gjort at straumbrot har vorte sjeldnare og sjeldnare. Meir ekstremvær kan endre på dette.

Vassforsyning: Det er tre store vassforsyningssystem i kommunen, alle med overflatevatn som råvasskjelde. Ole Vassvark (Olevatn) forsyner Beitostølområdet og Skammestein. Arbeid er i gang med vidareføring til Sæle og samankopling med Vindin Vassverk. Vindin Vassverk (Søre Vindin) er eit privat vassverk som forsyner Robøle, Hegge, Heggnes, Moane og delar av Volbu. I dette området ligg mange offentlege bygg slik som omsorgssenter, helsestasjon, skule, barnehage og kommunehus. Vidare bustader, bustadfelt og ymse næring inkludert landbruk. Kolstad Vassverk (Ygna) forsyner Kolstadbygde og Rogne nord til Rogne kyrkje. Her er skule, barnehage, bustader, gardsbruk og ymse anna næring. Ut frå kriterier knytt til hydrologi og vasskvalitet (Folkehelseinstituttet- Vassforsyningens ABC) er det berre Melsenn og Ole som blir rekna som godt eller svært godt eigna som råvasskjelder. Det er gjennomgåande manglar når det gjeld ringleidningar og reserve-vasskjelder, men tiltak er i gang for baa delar i Heggnesområdet, der dei mest sårbare institusjonane er. Bustader og gardsbruk på vestsida av Volbufjorden og i området Rogne- Moan har private brønner og mindre private vassanlegg. Det gjeld og dei fleste av fritidsbustadane i kommunen, unnateke Beitostølområdet.

Risiko ved arealbruk: Det er to kjente ureiningar i grunnen i kommunen, på nedlagt avfallsplass, Sandtangen ved Volbufjorden og ved ei tidlegare ansamling av bilvrak i Røsslend. Det er ikkje opna for nye tiltak i desse områda. Dersom nye forureiningar blir oppdaga, blir dei lagt inn i basen. Ny arealbruk vil i konsekvensutgreiing osv. avklare faremoment. Det må være særleg merksemd på overflatevatn og trafikk.

Regulerte vassdrag: Hovudvassdraget er regulert med damanlegg ved Øyangen, Skølte og ved Volbufjorden. Det er ikkje kjent at det har vore noko uhell i samband med desse. Det er lite sannsynleg og konsekvensen er låg. Dette er og vurdert tilsvarande av NGI i høve til aktsemdskart for flaum.

e) **Næringsverksemd.**

Hovudnæringsane er landbruk, helse, turisme, hytter og offentlig tenesteyting. Registrerte næringsverksemdar i kommunen var 1008, den 1.1. 2014. Desse driv med ei variert type tenester. Det er ingen bedrifter som ein kan karakterisere som farleg ut frå produksjon. Det er ingen som krev særleg merksemd ut over vanlege offentlege krav til brannvern, utslipp osv. Det er ca. 240 gardsbruk. Bruk i drift går ned og i retning av færre og større einingar. Samla dyretal og mjølkeproduksjon er dermed relativt stabilt.

Største private arbeidsgjevar er Beitostølen Helseportsenter med ca. 100 tilsette. Dei tre største hotella på Beitostølen har rundt 85 tilsette. Kommunen har samla i alle sektorar ca. 165 årsverk. (1.1.2014). Beitostølen har stor og omfattande næringsverksemd knytt til handel og ein god del knytt til aktivitet. Det er eit kraftverk i kommunen, ved Skoltefoss.

f) Kulturelle verdier, natur og miljø

Kommunen har kyrkjer i Heggenes, Skammestein, Volbu og Rogne. Hegge Stavkyrkje er 800 år gamal (2016) og krev særleg merksemd, særleg med tanke på brannvern og nok brannvatn.

Kommunen satsar på idrett. Utanom kommunedelplan for idrett revidert sist 2013, ligg det føre ein strategiplan for store idrettsarrangement, 2012-2015, der målet er å være attraktiv som arrangør av slike.

Ski-stadion på Beitostølen er det største idrettsanlegget i kommunen. På Beitostølen er det arrangement, slik som Fjellmaraton, store skirenn på stadion, både langrenn og skiskyting, både internasjonale med TV-overføring, store nasjonale renn og store renn for aldersbestemte klasser. Beitostølen har og mange treningssamlingar knytt til ski-idretten- i ulike aldersgrupper og av ulike nasjonaliteter. Større idrettsarrangement er Ridderrennet. Trollrock på Beitostølen er eit stort arrangement med over 3000 besøkande pluss frivillige og stab i slutten av juli kvart år. Det er laga eige ROS og egne beredskapsplanar for dette arrangementet.

Kommunen er også utgangspunkt for vårskiløping frå Valdresflye. Fjellaktivitetar er i endring, der kiting og toppturar på ski aukar mykje i omfang. Nytt er også tilrettelagt fjellaktivitet slik som Via Ferrata Synshorn, som er ei fast bolta og sikra klatrerute i fjellet.

Det er fleire fotballbaner i kommunen, m.a. Helsesportsenteret, Storefoss og i Rogne.

Kommunen er nabokommune til Jotunheimen Nasjonalpark og vertskommune for delar av Langsua nasjonalpark.

Fare for forureining frå industri er liten. Det er krav til tett kjellar og gjødselportar i landbruket. Lekkasjar frå nedgravne oljetankar, m.a. til oljefyring som ikkje er i bruk lengre må reknast som liten. Det er miljøstasjon på Beitostølen og Heggenes. Valdres Kommunale Renovasjon, som og står for henting av avfall i kommunen.

5. Kven har deltaka i arbeidet og korleis ulike interesser har vore involvert.

Prosjektgruppe: Kommunen sitt beredskapsteam. Steinar Nybråten, Ellen Petrine Fretheim, Tor Arthur Hagen og Ivar Hagerup, som har vore sekretær for arbeidet.

Styringsgruppe: Rådmannen si leiargruppe.

Referansegruppe: Beredskapsrådet.

Verkesemdsleiarar i kommunen har fått analysen til gjennomsyn med høve til attendemeldingar for sitt område. Politi, brannvesen, fylkesmann, Sivilforsvar og NUSB (DSB) har fått planen til gjennomsyn og kommentarar.

Kommentarar er vurdert og take med i H-ROS.

6. Metode og arbeidsprosess, jf. formannskapssak 083/16.

1. Kartlegge og få oversikt over det som ligg føre av relevant dokumentasjon. Det inkluderer noverande H-ROS- analyse i kommunen og beredskapsplaner, kommuneplanens arealdel og samfunnsdelen i kommuneplanen.

Kommunen har til støtte for sitt arbeid henta inn:

- Fylkes ROS med handlingsplan, inkludert den nye som snart er ferdig.
  - Pkt. 4 kommuneskildringa, er tufta på fakta frå m.a. kommuneplans samfunnsdelen 2014.
2. Identifisere kva hendingar som skal omhandlast i analysen.
  3. Analysere hendingane
  4. Gjennomføre vurderinga § 2 a-f
  5. Framstilling av risiko- og sårbarheitsbildet.
  6. Oppsummering og konklusjon
  7. Handlings/tiltaksplan med basis i pkt. 5 og 6.
  8. Styringsgruppe/ fellesmøte leiar skule/helse/tekn/barnehage.
  9. Eksterne aktørar, fylkesmann, NUSB, politi, brannvesen.
  10. Beredskapsrådet.
  11. Ev. justering/korrigering.
  12. Kommunestyret.

7. Identifikasjon av uønskte hendingar

Metoden baserer seg på ei vurdering av sannsynlighet for uønska hendingar, gradert slik:

- A. Svært sannsynleg** – kan skje regelmessig, forholdet er kontinuerlig til stade. 1 gang i løpet av 10 år, > 10%
- B. Sannsynleg** – kan skje av og til, mulig periodisk hending 1 gang i løpet av 10 til 50 år, 2-10 %
- C. Mindre sannsynleg** – Kan skje. En gang i løpet av 50 til 100 år, 1-2 %
- D. Lite sannsynleg.** Ikkje kjent frå tilsvarande situasjonar eller forhold, men det er en teoretisk sjanse . En gang i løpet av 100 til 1000 år, 0,1-1%
- E. Svært lite sannsynleg.** Kan, etter det ein kan sjå, ikkje inntreffe. 1 gang i løpet av 1000 år <0,1 %

Vurdering av uønskte hendingar sin konsekvens- kva dei fører til- er klassifisert som:

- **1. Ingen** - Ingen fare for person- eller miljøskader, konsekvens av systembrot er uvesentlig
- **2. Ubetydelig** - Få eller små person- eller miljøskader
- **3. Mindre alvorleg** – Kan skje lettare personskader eller miljøskader. System sett ut av drift i kort tid (nokonn timer til tre dager)
- **4. Alvorlig** Alvorlige, behandlingsskrevjande person- eller miljøskader, system sett ut av drift over lengre tid. (over tre dager og til ein måned.)
- **5. Svært alvorlig** - katastrofe, døde eller alvorlig skadde. System sett ut av drift i lang tid (over ein måned)

Konsekvensvurderingane er basert på DSB sin vegleiar versjon 01, august 2014 som ligg ved analysen, **vedlegg 2.**

Hendingar som er vurdert til å være sannsynlige til svært sannsynlige og ha alvorlige til svært alvorlige verknader krev tiltak. (Raudt) Enkelte hendingar kan være lite sannsynlege. Men konsekvensane, dersom dei inntreffer, er så store at dei likevel bør vurderast nærere med tanke på beredskapsplanverk og planver etter plan- og bygningslova. Det er svært vanskeleg å fastslå kor sannsynleg noko er, berre ut frå statistikk og erfaring. Difor er det i vurderingane ein stor grad av samla skjønn. Ved tvil er det vekta i retning meir sannsynleg, for å være på den sikre sida. Det same gjeld konsekvens.

Konsekvens →	1 Ingen	2 Ubetydelig	3 Mindre alvorlig	4 Alvorlig	5 Svært alvorlig
Sannsynlighet ↓					
A Svært sannsynleg					
B Sannsynleg					
C Mindre sannsynlig					
D Lite sannsynleg					
E Svært lite sannsynleg					

- **Fargen som går fram under «konsekvens» i analyseskjemaet, syner risikoen, dvs. tilhøvet konsekvens/sannsynleg i samsvar med fargene her. Eksempel, er ei hending C, mindre sannsynleg, og konsekvensen er 4, alvorleg, blir risikoen sett til gul.(C+4.) Raudt krevjer tiltak. Gult kan ein vurdere tiltak. Grønt så lever vi med risikoen.**

Kommunen har nytta ein mal for skjema i skildring av dei uynskte hendingane som er valde ut. Skjemaet er basert på DSB og NUSB sitt forslag til standard mal. Men det er noko omarbeidd for å passe betre i vårt arbeid. Skjemaet tek for seg og skildrar ulike hendingar, årsak, eksisterande tiltak, kor sannsynleg hendinga er, konsekvens, sårbarheit, behov for befolkningsvarling, evakuering, usikkerheit, styrbarheit, forslag til tiltak og om efarung kan overførast til andre hendingar.

Usikkerhet refererer seg til kunnskapsgrunnlaget vi har for å kunne seie noko om kor vidt ei hending vil inntreffe og kva som blir konsekvensane om hendinga skjer. Usikkerhet refererer også til kor vidt fagpersonar er ueinige om hendinga vil kunne inntreffe samt konsekvensene av den, om den finn stad. Usikkerhet seier noko om kor god kunnskap vi har om fenomen som blir vurdert. Styrbarheit til om vi ved planlegging og tiltak kan hindre noko i skje.

ROS-analysen er eit teoretisk instrument for å vurdere om risikoen er akseptabel eller ikkje, og vil aldri kunne gje ei eksakt analyse i høve til konsekvens. Og det må alltid være eit element av samla vurdering og skjønn.

8. Analysen er delt inn i fyljande:

Uønskt hending- naturhendelse

- 1. Ekstrem nedbør- flom i elver og bekker**
- 2. Sterk vind som gjør skade**
- 3. Skred, jord og steinsprang**

Natur, menneske, dyr

- 4. Utslipp avløp, punktutslipp**
- 5. Legionella**
- 6. Epidemi, pandemi**
- 7. Smittsom dyresykdom**
- 8. Radongass i bygg**

Store ulykker

- 9. Vegtrafikkulykke**
- 10. Luftfarstulykke, båtulykke, båthavari**
- 11. Akutt forurensing**
- 12. Svikt i damanlegg**
- 13. Brann i hotell, offentlig bygg, brann store arrangement ute.**

Tilsiktede hendelser

- 14. Vold i nære relasjoner**
- 15. Sabotasje, voldelig anslag mot menneske eller objekt.**
- 16. Pågående livstruende vold/ skoleskyting**
- 17. Organisert kriminalitet**
- 18. Radikalisering**
- 19. Kriser og hendelser i utlandet, terror**

Kritiske samfunnsfunksjoner.

- 20. Forsyning av medisin, drivstoff, matmangel.**
- 21. Energi og ivaretagelse av behov for husly og varme.**
- 22. Framkommelighet for personer og gods.**
- 23. Brudd i telesamband, stopp i internett og datasystemer.**
- 24. Drikkevann, bortfall og forurensning.**
- 25. Oppfølging av særlig sårbare grupper, nødvendige helse og omsorgstjenester.**
- 26. Nød- og redningstjeneste**
- 27. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering.**

9. Samla framstilling risiko- og sårbarhetsbildet i Øystre Slidre Kommune

Ei samla framstilling av funna i dei 27 hendingane:

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko-3	Sårbarhet . (1)	Andre komuner (2)	Befolkningsvarsel -4	Behov evakuering -4	Usikkerhet -	Styrbarhet -	Tiltak nødvendig	Tiltak utført	Inn i handlingsplan
	Natur, menneske ,dyr												
1	Ekstrem nedbør, flom elver og bekker	C	4				xx	x	M	L		x	
2	Sterk vind som gjør skade	C	4				xx	x	M	L	x	x	2
3	Skred, jord og steinsprang	D	4					x	H	M		x	
4	Utslipp avløp, punktutslipp	D	2						M	M		x	
5	Legionella	C	4						M	H		x	
6	Epidemi, pandemi	C	4		xx		xx		M	M	x	x	
7	Smittsom dyresykdom	B	4				xx	xx	M	H	x	x	
8	Radongass i bygg	A	3						L	H	x	x	
	Store ulykker												
9	Vegtrafikkulykke	C	4			x		xx	M	M	x	x	
10	Luftfartsulykke, båtulykke, havari	C	4			x			M	M	x	x	
11	Akutt forurensning, industriulykke	C	4				xx	xx	M	M	x	x	
12	Svikt i damanlegg	E	2				xx	x	L	H		x	
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.	B	5		x	x	x	xx	M	H	x	x	
	Tilsiktede hendelser												
14	Vold i nære relasjoner	A	5					xx	L	M	x	x	
15	Sabotasje, voldelig anslag menneske/obj.	D	4		x				H	M		x	
16	Pågående livstruende vold/Skoleskyting	D	5		x			xx	H	M	x		
17	Organisert kriminalitet	B	3						L	M		x	
18	Radikalisering	C	5						M	M	x		5
19	Terror og kriser og hendelser i utlandet.	C	5						H	L		x	
	Kritiske samfunnsfunksjoner.												
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	D	5		xx		xx	xx	M	L	x		4
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	B	5		xx		xx	xx	M	L	x	x	2
22	Fremkommelighet personer og gods	D	3					xx	M	L		x	
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	B	4		xx	x	xx		M	M	x	x	1
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	D	5		xx		xx		L	H	x	x	3
25	Oppf. Særlig sårbare grupper, nødv, helse og omsorgstjenester.	B	4					xx	M	M	x	x	
26	Nød- og redningstjeneste	C	4		x		xx	xx	M	M	x	x	
27	Kommunens kriseledelse, krisehåndtering	B	4					x	L	H	x	x	

Note:

1. Sårbarhet, kan kommunen si verksemd haldast oppe? Kva utfordringar har vi. To kryss når eit av kommunen sine verksemdsområde vil ha store problem med å halde verksemda oppe. Eitt kryss om verksemda vil få problem til ein er i gang att etter å ha funne alternative løysningar. Sjå analysen for detaljar.
2. Vil hending i anna kommune påverke oss, er det synt med kryss. Sjå analysen. Eit kryss er ja,.
3. Risiko, jf. matrisen, forholdet mellom sannsynlighet og konsekvens.
4. Behov befolkningsvarsling og evakuering: To kryss ved ja. Eitt om kan bli aktuelt- simultane hendingar - dvs fleire hendingar påverkar kvarandre.

10. Risiko- og sårbarhetsvurdering, forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2.

Risiko og sårbarheit, med konsekvens, konsekvensreducerande tiltak og mottiltak er vurdert konkret i analysane for den enkelte hending. Vurderinga dannar konkret grunnlag for tiltak, utarbeiding av handlingsplan og oppdatering av beredskapsplaner. I det fyljande er ein oppsummering av hendingane opp mot forskrifta si § 2, a-f.

a) Eksisterande og framtidige risiko- og sårbarhetsfaktorar i kommunen

Utdrag frå tabellen i pkt. 9 syner at desse hendingane scorar høgast på høvet mellom kor sannsynleg ei hending er og konsekvensen av den.

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko-
	Natur, menneske ,dyr			
2	Sterk vind som gjør skade	C	4	
7	Smittsom dyresykdom	B	4	
8	Radongass i bygg	A	3	
	Store ulykker			
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.	B	5	
	Tilsktede hendelser			
14	Vold i nære relasjoner	A	5	
18	Radikalisering	C	5	
	Kritiske samfunnsfunksjoner.			
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	D	5	
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	B	5	
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	B	4	
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	D	5	
25	Oppf. Særlig sårbare grupper, nødv, helse og omsorgstjenester.	B	4	
27	Kommunens kriseledelse, krisehåndtering	B	4	

Vurderinga av konsekvens og kor sannsynleg ei hending er, vil i blant føre til at hendingar med stor konsekvens ikkje blir undersøkt nærare, fordi ein vurderer dei som lite sannsynlege. Kommunen har difor vald å ta med ein del hendingar under farga gul for nærare analyse inn i handlingsplanen.

Når det gjeld kommunen si kriseleiing, er denne analysert ut frå scenario som ferietid, sjukefråvere osv.

b) Risiko og sårbarheit utanfor kommunen sine grenser.

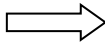
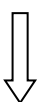
Ut frå tabellen i pkt. 9, ser ein at desse hendingane i andre kommunar kan ha konsekvens for ØSK.

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Sannsynlighet	Sårbarhet .	Andre komuner	Risiko
	Store ulykker				
9	Vegtrafikkulykke	C		xx	x
10	Luftfartsulykke, båtulykke, havari	C		xx	x
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.	B	x	xx	xx
	Tilsiktede hendelser				
14	Vold i nære relasjonar	A		xx	xx
	Kritiske samfunnsfunksjoner.				
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	B	xx	xx	xx

Det ein her ser for seg, er knytt til hendingar i området Bygdin/Bitihorn, som ligg i Vang, men har primær tilkomst frå Øystre Slidre Kommune. Her må kommunen være budd på å yte bistand om noko skjer. Vidare er IKT Valdres plassert ti NAK og hendingar knytt til IKT Valdres fører til at ØSK kan miste nett og telefoni. Vold i nære relasjonar kan arte seg slik at involverte partar bur i fleire kommunar. Og at det som skjer i ei kommune kan føre til at ØSK må yte bistand for partar her.

c) Korleis ulike risiko- og sårbarheitsfaktorar kan påverke kvarandre

Matrisen er her sett opp mellom kritiske samfunnsfunksjonar og hendingar i analysen. Og korleis kritiske samfunnsfunksjonar påverkar kvarandre. Det er ikkje noko vektning i alvorsgrad, ut over at tabellen syner at dei påverkar kvarandre. Ein må heile tida være budd på at fleire hendingar vil skje samstundes og at ei hending kan utløyse ei rekke andre.

Hendelse løpenr.	Kritiske samfunnsfunksjoner I forhold til Hending 	Mat, med, drivstoff	Energi, husly varme	Fremkommelighet	Brudd tele, internett	Drikkevann bortfall	Oppfølging sårbare	Behov Nød og redning	Behov kriseledelse
		20	21	22	23	24	25	26	27
	Natur, menneske ,dyr								
1	Ekstrem nedbør, flom elver og bekker		X	X	X		X	X	X
2	Sterk vind som gjør skade	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Skred, jord og steinsprang			X				X	X
4	Utslipp avløp, punktutslipp								X
5	Legionella						X		X
6	Epidemi, pandemi						X	X	X
7	Smittsom dyresykdom						X		
8	Radongass i bygg						X		
	Store ulykker								
9	Vegtrafikkulykke			X			X	X	X
10	Luftfartsulykke, båtulykke, havari							X	X
11	Akutt forurensning, industriulykke			X			X	X	X
12	Svikt i damanlegg			X				X	X
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.		X	X			X	X	X
	Tilsiktede hendelser								
14	Vold i nære relasjoner						X	X	X
15	Sabotasje, voldelig anslag menneske/obj.			X	X	X	X	X	X
16	Pågående livstruende vold/skoleskyting						X	X	X
17	Organisert kriminalitet						X	X	
18	Radikalisering						X	X	
19	Terror og kriser og hendelser i utlandet.						X	X	X
	Kritiske samfunnsfunksjoner.								
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel		X	X			X	X	X
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	X	X		X	X	X	X	X
22	Fremkommelighet personer og gods	X					X	X	X
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	X			X	X	X		X
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	X					X		X
25	Oppf. Særlig sårbare grupper, nødv, helse og omsorgstjenester.	X	X	X	X	X		X	X
26	Nød- og redningstjeneste	X	X	X	X	X	X	X	X
27	Kommunens kriseledelse, krisehåndtering	X	X	X	X	X	X	X	X

Dei hendinga som potensielt vil råke ved flest kritiske samfunnsfunksjoner er hending 1, 2, 13 og 15. Det vil seie at i de fire hendingsområda må kommunen være forberedt på å takle hendinga og ei rekke simultane hendingar. Og samanhalde med kritiske samfunnsfunksjoner, vil særlig bortfall av strøm, husly/varme, 21 og ivaretaking av sårbare grupper, 25 være heilt sentrale. Bortfall av straum vil t.d. føre til bortfall av mykje, inkludert drikkevatt.

Kritiske samfunnsfunksjoner, hending 20, forsyning medisin, drivstoff, matmangel, og hending 23, brot i telesamband/internett, direkte vil føre til at kassasystem og betalingssystem i butikkar og pumper på bensinstasjonar osv. ikkje verker. Kommunen vil være lammet i alt som har med data å gjøre. Varer dette over tid kan det bli en betydelig utfordring som kommunen bør ha tenkt gjennom i sitt planverk. Normalt vil strøm- og bortfall av internett være meir lokalt. Også i dette tilfelle er likevel sårbare grupper utsatt.

Sårbare grupper. pkt. 25, er utsatt ved nesten alle hendingar. .Når det gjeld kommunens innbyggjarar, syner tabellen at det ved dei fleste hendingane som er analysert, vil det være heilt sentralt å ta hand om sårbare grupper, jf. også analysen pkt.25. Sårbare grupper vil då omfatte dei som er råka av hendinga.

Nød og redningsetatane kan få oppdrag ifm. hendingar knytt til alle kritiske samfunnsfunksjoner. Tabellen viser at det er en del hendingar der kommunen sjølv er i første linje. F. eks. hending 4, 5, 7 og 8.

Kommunens kriseleing må rekne med å bli involvert i hendingar knytt til alle kritiske samfunnsfunksjoner. Hendelsene 8,17 og 18 anta det at normalt ikkje vil fordre at det blir sett krisestab.

Konklusjon:

- **Kommunen må ha eit godt gjennomarbeidd planverk, der ein i dei fleste hendingane må ha særleg fokus på bortfall av straum, internett, vatn og ivaretaking av sårbare grupper.**

d) Særlege utfordringar knytt til kritiske samfunnsfunksjonar og tap av kritisk infrastruktur

Tabellen i pkt. 9 syner at kritiske samfunnsfunksjonar ser slik ut:

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Sannsynlighet	Sårbarhet . (1)	Andre komuner (2)	Konsekvens	Risiko- 3	Befolkningsvarsel -4	Behov evakuering -4	Usikkerhet -	Styrbarhet -	Tiltak nødvendig	Tiltak utført	Inn i handlingsplan
	Kritiske samfunnsfunksjoner.												
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	D	xx		5		xx	xx	M	L	x		4
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	B	xx		5		xx	xx	M	L	x	x	2
22	Fremkommelighet personer og gods	D			3			xx	M	L		x	
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	B	xx	xx	4		xx		M	M	x	x	1
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	D	xx		5		xx		L	H	x	x	3
25	Oppf. Særlig sårbare grupper, nødv, helse og omsorgstjenester.	B			4			xx	M	M	x	x	
26	Nød- og redningstjeneste	C	x		4		xx	xx	M	M	x	x	
27	Kommunens kriseledelse, krisehåndtering	B			4				L	H	x	x	

Energi, (straum), brot i telesamband, særleg sårbare grupper og at kommunen evner å setje kriseleing til ei kvar tid er dei største utfordringane knytt til kritiske samfunnsfunksjonar og tap av kritisk infrastruktur. Kommunen har vald å ta hendingane 20, 21, 23 og 24 inn i handlingspan. 20 blir take med fordi konsekvensen er så høg, sjølv om hendinga er lite sannsynleg.

- e) Kommunen si evne til å oppretthalde si verksemd når den vert utsett for ei uynskt hending og evnen til å gjenopppta si verksemd etter at hendinga er inntruffe.

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Sannsynlighet	Sårbarhet .	Konsekvens	Risiko- 3
	Natur, menneske ,dyr				
6	Epidemi, pandemi	C	x	4	Yellow
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.	B	x	5	Red
	Tilsiktede hendelser				
15	Sabotasje, voldelig anslag menneske/obj.	D	x	4	Yellow
16	Pågående livstruende vold/skoleskyting	D	x	5	Yellow
	Kritiske samfunnsfunksjoner.				
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	D	x	5	Yellow
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	B	x	5	Red
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	B	x	4	Red
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	D	x	5	Yellow
26	Nød- og redningstjeneste	C	x	4	Yellow

Analysen viser at kommunen sin evne til å oppretthalde si verksemd generelt er god.

For hendingane 6, 13, 14, 16, vil det være snakk om utfordringar som anten er kortvarige, eller rører ved eit verksemdsområde meir enn andre. Og som finn ei løysing ganske raskt.

Men heile kommunen si verksemd er sårbar ved bortfall av kritiske samfunnsfunksjoner, særleg hendingane 20,21,22 og 24. Beredskapsplaner er utarbeidd for å møte dei fleste scenarioer og t.d. tiltak som aggregat på sjukeheimen er på plass.

Utfordringane vil kome ved ei hending som utløyser mange andre. Til dømes ein storbrann med evakuering, straumstans i eit område. Ein brann som på Lærdal vil være det ekstreme tilfellet. God planlegging og god øving vil gjere at kommunen har handlekraft og motstandsdyktig mot dei fleste tenkelege hendingar.

f) **Behov for befolkningsvarsling og evakuering.**

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Befolkningsvarsel -4	Behov evakuering -4
	Natur, menneske ,dyr		
1	Ekstrem nedbør, flom elver og bekker	xx	x
2	Sterk vind som gjør skade	xx	
3	Skred, jord og steinsprang		
6	Epidemi, pandemi	xx	
7	Smittsom dyresykdom	xx	xx
8	Radongass i bygg		
	Store ulykker		
9	Vegtrafikkulykke		xx
10	Luftfartsulykke, båtulykke, havari		
11	Akutt forurensning, industriulykke	xx	xx
12	Svikt i damanlegg	xx	
13	Brann, hotell, off.bygg, store arr.		xx
	Tilsiktede hendelser		
14	Vold i nære relasjoner		xx
16	Pågående livstruende vold/skoleskyting		xx
18	Radikalisering		
	Kritiske samfunnsfunksjoner.		
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	xx	xx
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	xx	xx
22	Fremkommelighet personer og gods		xx
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	xx	
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	xx	
25	Oppf. Særlig sårbare grupper, nødv, helse og omsorgstjenester.		xx
26	Nød- og redningstjeneste	xx	xx
27	Kommunens kriseledelse, krisehåndtering		x

Analysen syner at ein ved svært mange hendingar kan kome i ein situasjon der både evakuering og behovet for befolkningsvarsling vil være til stades. Det kjem an på hendinga i seg sjølv og simultane (andre) hendingar som anten skjer samstundes eller kjem som fylje av ei hending.

Generelt må kommunen være budd på at ein nesten ved alle typar hendingar kan kome i ein situasjon der det er behov for evakuering, i dette også skaffe nokon færre husly og varme t.d. ved ein husbrann, og befolkningsvarsling.

Ut i frå kartlegginga, ser ein få tilfelle der det kan bli behov for å varsle heile befolkninga i kommunen. Men det kan være tilhøve der det vil være behov for å varsle nærare avgrensa område av befolkninga ut over det som blir varsla via media. Kommunen har i dag system for samla befolkningsvarsling. Varsling 24. Evakuering vil, etter det ein kan sjå i dag, ev. gjelde meir konkrete område opp mot konkrete hendingar, til dømes eit ras eller brann. Det må være oppdatert planverk for evakuering. Også om strøm, internett og mobiltelefoni fell bort.

Det er vesentlig at kommunen i sitt planverk har etablert evakueringsteam og at dette har tilgang på nødvendig materiell som er førebudd, slik som vestar, skjema osv.

11. Identifikasjon av tiltak

12. Hendelse	Beskrivelse hendelse	Tiltak utført	Inn i handlingsplan
2	Sterk vind som gjør skade	x	2
18	Radikalisering		5
	Kritiske samfunnsfunksjoner.		
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel		4
21	Energi, ivaret. av behov husly/varme	x	2
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.	x	1
24	Drikkevann- bortfall/forurensning	x	3

Analysen pkt	Hending	Tiltak
2	Ekstremvær, sterk vind som gjer skade	Kontakt med E- verk om status linjerydding og NVE med tanke på staus flaumkartlegging. Vurdere aggregatkapasitet.
18	Radikalisering.	Utarbeide handlingsplan
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	Beredskapsplaner
21	Ivaretaking av behov husly/varme	Beredskapsplaner. Aggregat
23	Brot i telesambandet, breiband, stopp forr. kritiske datasystem	Oppdaterte beredskapsplaner. Satelittefona. Alternativ komm. vurderast. (Jaktradio, radioamatører)
24	Drikkevann, bortfall/forureining	Oppdaterte beredskapsplaner, innhente og analysere driftsdata, tilstand ulike vassverk.
5.7	Vold i nære relasjonar/vold og seksuelle overgrep mot barn.	Felles planverk for Valdres. Samordning, opplæring iht planverk.

12 . Slutning.

Analysen syner at kommunen har generelt få risiko- og sårbarhetsfaktorar som krev tiltak. Og at kommunen har eit planverk som dekkar det aller meste. Det er viktig at kommunen er godt øvd i krisehandsaming. Det er særleg bortfall av straum og med det mobiltelefoni, samt internett som vil skape store problem med å oppretthalde verksemda. Sårbare grupper må være hovudfokus ved alle hendingar. Ivaretaking av liv og helse må alltid ha størst merksemd.

Cyberkriminalitet. Kommunen har rutinar for informasjonssikkerheit gjennom internkontroll som er godkjent av Datatilsynet. I helse og omsorg held seg til Norm for informasjon sikkerheit. Dette er eit område som kan bli meir og meir aktuelt framover og som ein bør sjå på ved årleg revisjon av ROS- analysen.

13.Risikohandtering- mål, strategi og tiltak i plan for oppfølging

Mål:

Kommunen skal med basis i kartlagde hendingar i ROS- analysen til ei kvar tid ha eit ajourført og oppdatert beredskapsplanverk som gjer kommunen i stand til å møte og utføre sine oppgåver i høve til både forutsette og uforutsette hendingar med naudsynleg tilgang på ressursar i form av personell, økonomi og utstyr.

Strategi:

Kommunen skal aktivt bruke og revidere ROS analysen som styringsdokument ut frå erfaring og hendingar. ROS analysen skal være med som styringsdokument i alt planarbeid etter plan- og bygningslova og i anna planarbeid.

Tiltak:

Kommunen skal lage ein handlingsplan med ansvarsfordeling og tidsfristar. Den skal avklare tiltak og budsjettmessige konsekvensar av dette, slik at dei kan meldast inn og takast med i kommunen sitt budsjettarbeid. Målet er at dette blir gjort i for budsjettet 2018, slik at det kan takast med i budsjettarbeidet i 2017. Er det noko som blir avdekka som ikkje kan vente, må kommunestyret få det til vurdering med tanke på ekstraløyvingar.

Kartverk.

Kommunen skal alltid ha analoge, oppdatertre kart i det analoge beredskapsmateriellet.

14.Vedlegg

Vedlegg 1: Mandat for arbeidet, formannskapetets vedtak

Vedlegg 2: DSB, samfunnsverdier og konsekvenstyper og kategorier.

Handlingsplan 2017 med basis i ROS-analyse 2017-2021:

Rådmannen legger til beredskapsteamet å gjennomføre handlingsplanen som i 2017 har fokus på disse hendene:

Analysen pkt	Hending	Tiltak
2	Ekstremvær, sterk vind som gjer skade	Kontakt med E- verk om status linjerydding og NVE med tanke på staus flaumkartleging. Vurdere aggregatkapasitet.
18	Radikalisering.	Utarbeide handlingsplan
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel	Beredskapsplaner
21	Ivaretaking av behov husly/varme	Beredskapsplaner.
23	Brot i telesambandet, breiband, stopp forr. kritiske datasystem	Oppdaterte beredskapsplaner. Satelittefonaer. Alternativ komm. vurderast. (Jaktradio, radioamatørar)
24	Drikkevann, bortfall/forureining	Oppdaterte beredskapsplaner, innhente og analysere driftsdata, tilstand ulike vassverk.

Prioritet handlingsplan:

Hendelse løpenr.	Beskrivelse hendelse	Tiltak utført	Prioritet.
23	Brudd i telesamb., stopp internett/datas.		1
2	Sterk vind som gjør skade		2
21	Enerig, ivaret. Av behov husly/varme		2
	Kritiske samfunnsfunksjoner.		
24	Drikkevann-bortfall/forurensning		3
20	Forsyning medisin, drivstoff, matmangel		4
18	Radikalisering		5

Fremdrift: Gjennomføres 2017. Evaluering og revisjon av hendinger og ev. nye tiltak januar 2018.

Ansvarlig: Beredskapsteam. Arbeidet rapporteres til rådmannen.

Vedlegg 1. Helhetlig ROS – Analyteskjema

Nr. 1 Uønska hendelse: Naturhending-. Ekstrem nedbør- flom i elver og bekker.								
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold								
<p>En torsdag sist i oktober rundt kl. 1800 kommer et varslet uvær i form av ekstrem nedbør. Det er lett frost på bakken og nedbøren følger vassdrag og renner på overflaten. Flere fylkesveger blir stengt på grunn av at stikkrenner ikke kan ta unna vannet og vegene graves over. Rv. 51 blir stengt rett sør for Heggens etter at vegen er gravd over av vann på avveie. Det kommer vann i kjellere. På Beitostølen går mesteparten av vannet nedover langs rv. 51 og renner på nedsiden der det er mulig.</p>								
Årsaker til skadeflom:								
Naturlige:								
Overflatevann på avveier, tele på marka, jorda er metta av regn, demmer seg opp i en bekk eller elv som så løsner og tar nye veier.								
Menneskeskapt:								
Tekniske inngrep, stor plasser, stikkrenner, kummer og overflatedrenering som skal styre vann, men ikke tar unna eller tetter seg.								
Identifiserte eksisterende tiltak								
Sannsynlighetsreducerende:								
Renset rister i stikkrenner og kummer								
Krav til vurdering og analyse ifm nye bygge- og anleggsarbeider.								
Konsekvensreducerende.								
Beredskap fra teknisk etat i kommunen								
Beredskap i kommunen, ressuroversikt tilgjengelige anleggsmaskiner.								
Planverk helse/sosial for å nå ut til de som trenger hjemmehjelp.								
Beredskap E- verk og nettleverandører.								
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring	
							Klimaendringene går i retning av mer intenst vær.	
Sårbarhetsvurdering								
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes						JA	NEI
Helse og sosial	Gamle og akutt syke kan være utsatt fordi hjemmetjeneste/ ambulanse får problemer med å komme rundt.						x	
Skole og barnehage	Dersom veger blir stengt, kan det bli problemer med å få elever på skolen i tide, eller de må bli hjemme.						x	
Teknisk	Får utfordringer med å minimere og reparere skader på det som ligger inn under kommunens virksomhet.						x	
Sentraladm	Vil fungere som vanlig.						x	
Kriseledelse	Vil fungere som vanlig.						x	
Hytter/ reiseliv	Utfordring med vann på avveier.						x	
Landbruk/anna næring	Utfordringer med vann på avveier.						x	
Innbyggere	Vil greie seg om tar hensyn til været og lytter til råd som blir gitt.						x	
Andre kommuner	Vil ikke påvirkes av andre kommuner						x	
Ikke fare for liv og helse, men ved samtidige hendelser slik som strømstans eller bortfall internett kan sårbarheten øke. Viktig å være obs på elektrisk medisinsk utstyr som syke er avhengig av								

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Usikkert, konsekvens avhenger av simultane hendelser og evne til å reparere.
	Forstyrrelser i dagliglivet						Veger kan bli stengt. Problem med infrastruktur. Om skolen blir stengt har det store konsekvenser for foreldre som må bli hjemme fra jobb.
Natur og miljø	Langtidsskader – naturmiljø						Blir lite berørt
	Langtidsskader – kulturmiljø						Blir lite berørt
Materielle verdier	Økonomiske tap						Tapte timeverk i produksjon.
Samlet begrunnelse av konsekvens.							
Tjenesteyting vil gå som normalt. Må være obs på samtidige hendelser.							
Behov for befolkningsvarsling		Ordinære nyhetssendinger. Varsling på kommunens internettsider om forholdsregler og utvikling så lenge nettet er oppe. Varsling 24 til utsatte områder. Bruke NRK.					
Behov for evakuering		Nei. Men kan være aktuelt lokalt. Vurderes av politiet.					
Usikkerhet	Middels	Sannsynligheten for hendelsen er høy. Konsekvensene er veldig usikre fordi en ikke har hatt noen alvorlige hendelser og det er avhengig av hva som skjer hvor.					
Styrbarhet	Lav	Sannsynligheten kan ikke styres. Konsekvensene kan styres noe ved godt planverk etter pbl, og god beredskap og gode beredskapsplaner med ressuroversikter.					
Forslag til tiltak							
Oppdaterte beredskapsplaner med ressuroversikt på samtlige sektorer iht sårbarhetsvurdering.. Ha ekstremvær som utredningsfaktor i planarbeid og byggesak etter plan- og bygningsloven.							
Overførbarhet							
Ja. Vind og annet ekstremvær.							

Helhetlig ROS – Analyteskjema

Nr. 2 Uønska hendelse: Naturhending- Sterk vind som gjør skade.					
<p>En mandag i januar setter det inn en lengre periode med ekstremt sterk vind og stort snøfall. Trær blåser overende over veger og ned på kraftlinjer, strømmen kommer og går. Det er generelt farlig å ferdes ute, særlig i fjellet. Utsatte veger føyker igjen fortere en de kan brøytes. Hjemmehjelpene har problemer med å nå frem til hjemmeboende som har pleiebehov.</p>					
<p>Årsaker Naturlige: Trær som blåser ned. Tekniske: Bygget infrastruktur, plantet skog, veger, byggemønster, merking og stikking av skiløyper.</p>					
Identifiserte eksisterende tiltak					
<p>Sannsynlighetsreduserende: God rydding langs kraftlinjer, rutiner for dette hos nettleverandør God informasjon/advarsler via media osv. til folk om å ikke gå ut i fjellet i slikt vær. Rutiner linjerydding VEAS.</p> <p>Konsekvensreduserende: Kommunens beredskapsplaner med ressursoversikter. Beredskap som kan fungere selv om det er strømstans. Rutiner for brøyting og prioritering der det er behov med tanke på å redde liv og helse.</p>					
Sannsynlighet	A	B	C	E	Forklaring
			■		
<p>Forklaring sannsynlighet Det har vært flere tilfeller med sterk vind og snøfall senere år. Og det antas å ikke avta. Samtidig er det ikke registrert noen uønskede hendelser som følge av sterk vind i kommunen.</p>					
Sårbarhetsvurdering					
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI		
Helse og sosial	Kan være vanskelig å nå frem til hjemmeboende med pleiebehov. Akutt syke: Kan være problematisk å nå frem om veger er føyket igjen.	x			
Skole og barnehage	Skoleskyssen kan bli utsatt eller forsinket. Foreldre må være hjemme eller vente til den kommer.	x			
Teknisk	Hendelsen i seg selv håndteres greit.	x			
Sentraladm	Hendelsen i seg selv håndteres greit	x			
Kriseledelse	Vil fungere som vanlig	x			
Hytter/ reiseliv	Må være inne og vente på bedre vær, ta hensyn	x			
Landbruk/anna næring	Vil fungere som vanlig-	x			
Innbyggere	Må være hjemme og vente på bedre vær, ta hensyn.	x			
Andre kommuner	Ingen påvirkning.	x			
<p>Ikke fare for liv og helse. Men ved samtidige hendelser slik som bortfall strøm eller internett kan sårbarhet øke.</p>					
Konsekvensvurdering					

Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Konsekvens avhenger av følgende.
	Skader og sykdom						Uvær i kombinasjon med andre hendelser kan ha konsekvens for liv og helse.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Tjenesteytingen får utfordringer ved uvær. Mennesker som trenger hjelp ikke får det så raskt som under normale forhold. Ved simultane hendelser slik som leiteaksjon, akutt syke, brann i sterkt uvær kan det bli dramatisk med stor fare for liv og helse.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja. Normalt dekker NRK og media en slik situasjon. Videre kommunens nettsider og ev. varsling gjennom varsling 24 ved behov for å nå noen direkte.					
Behov for evakuering		Ja, ved den større brann.					
Usikkerhet	Middels	Sannsynligheten for uvær er ganske høy. Usikkerheten ligger i om det skjer andre, samtidige hendelser.					
Styrbarhet	Lav	Uvær kan ikke unngås. Andre hendelser som skjer i tillegg til uvær kan i varierende grad styres.					
Forslag til tiltak							
Kriseøvelse hvor det øves på å takle flere hendelser som påvirker hverandre. Oppdatert planverk og ressursoversikter. Aggregater der det er nødvendig. Jobber for et mest mulig slagkraftig brannvesen. Kart med omkjøringsmuligheter som del av beredskaps planverk.							
Overførbarhet							
Ja. til annet ekstremvær							

Helhetlig ROS – Analyteskjema

Nr. 3		Uønska hendelse: Naturhending- Skred,- jord og steinsprang.					
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold							
En onsdag i mai går et større steinras langs Volbufjorden. Det skader ikke mennesker eller hus. Men vegen blir stengt en periode.							
Årsaker							
Frostsprengning. Ustabilt fjell mv.							
Identifiserte eksisterende tiltak							
Sannsynlighetsreduserende:							
Aktsomhetskart NGI.							
Kartlegging og gjennomføring av sikringstiltak. (vegeier)							
ROS- analyser ifm. kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner, samt krav til utredning i byggesaker hvor rasutsatte områder er angitt.							
Konsekvensreduserende:							
Rask opprydding og avklaring på ytterligere rasfare.							
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring
					█		
Begrunnelse for sannsynlighet							
Hendelsen har så langt ikke inntruffet i kommunen.							
Sårbarhetsvurdering							
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI				
Helse og sosial	Kan være vanskelig å nå frem til hjemmeboende med pleiebehov,	x					
Skole og barnehage	Skoleskyssen kan bli utsatt eller forsinket. Foreldre må være hjemme eller vente til den kommer.	x					
Teknisk		x					
Sentraladm	Spørsmål og media.	x					
Kriseledelse	Spørsmål og media om personskader	x					
Hytter/ reiseliv							
Landbruk/anna næring	Omkjøringsproblematikk	x					
Innbyggere	Utsatte med fare for liv og helse om de bor i rasutsatt område.	x					
Andre kommuner	Ingen påvirkning fra andre kommuner	x					
Kan være farlig for liv og helse.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Usikkert- avhenger av om noen treffes.
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						Omkjøring
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						Kan ødelegge skog, som vokser til igjen over tid.
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Dersom skred treffer mennesker eller bebyggelse, er kan konsekvensene være store med betydelig fare for liv, helse og økonomisk tap.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja, ev. lokalt.					
Usikkerhet	Stor	Vanskelig å forutse					
Styrbarhet	Middels	Kan foretas nærmere undersøkelser og tiltak på vegpartier som er definert som farlige.					
Forslag til tiltak							
Kommunen må bruke de mulighetene som bl.a. plan- og bygningsloven gir til å styre fremtidig bebyggelse unna områder som er utsatt for skred av noen art. Basis for rasvurderinger er aktsomhetskart fra NVE Godt planverk. Tilgang på kartverk i planverket som viser omkjøringsmuligheter.							
Overførbarhet							
Ja, snøras, jordskred og andre typer ras.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 4		Uønsket Hendelse: Natur Menneske Dyr- Utslipp avløp, punktutslipp																																											
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold																																													
A. Avløpsanlegget i Beito slipper ut urensset kloakk i Øyangen i høstferieuken.																																													
Årsaker																																													
A. Strømstans, , teknisk svikt.																																													
B. Slitasje, svikt i konstruksjoner.																																													
Identifiserte eksisterende tiltak																																													
Sannsynlighetsreduserende tiltak:																																													
A: Driftsplaner, vedlikeholdsprogram. Rutiner ved strømstans.																																													
B: Byggetekniske krav. Vedlikehold og ettersyn																																													
Konsekvensreduserende tiltak:																																													
Rask handling med nødvendige avbøtende tiltak. Kommunens egne ressurser, brannvesen.																																													
Sannsynlighet		A	B	C	E Forklaring																																								
				■																																									
Begrunnelse for sannsynlighet																																													
A. Kun kortere driftsstanser																																													
B. Ikke registrert noen slik hendelse.																																													
Sårbarhetsvurdering																																													
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes</th> <th>JA</th> <th>NEI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og sosial</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Skole og barnehage</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Teknisk</td> <td>Reparere og utbedre.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sentraladm</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kriseledelse</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hytter/ reiseliv</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Landbruk/anna næring</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Innbyggere</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Andre kommuner</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI	Helse og sosial	-	X		Skole og barnehage	-	X		Teknisk	Reparere og utbedre.	X		Sentraladm	-	X		Kriseledelse	-	X		Hytter/ reiseliv	-	X		Landbruk/anna næring	-	X		Innbyggere	-	X		Andre kommuner	-	X	
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI																																										
Helse og sosial	-	X																																											
Skole og barnehage	-	X																																											
Teknisk	Reparere og utbedre.	X																																											
Sentraladm	-	X																																											
Kriseledelse	-	X																																											
Hytter/ reiseliv	-	X																																											
Landbruk/anna næring	-	X																																											
Innbyggere	-	X																																											
Andre kommuner	-	X																																											
<p>Det hentes ikke drikkevann fra vassdrag nedstrøms for renseanlegg i kommunen. Liv og helse vil ikke umiddelbart være truet.</p>																																													

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall	■					
	Skader og sykdom		■				
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov	■					
	Forstyrrelser i dagliglivet		■				
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø	■					
	Langtidsskader - kulturmiljø	■					
Materielle verdier	Økonomiske tap		■				
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvens for liv og helse er liten.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse: Gode rutiner, men ulike driftsmessige og bygningsmessige faktorer kan utløse hendelsen.					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse -----«-----					
Forslag til tiltak							
Beredskapsplaner og vedlikeholdsrutiner teknisk drift. •							
Overførbarhet							
Ja, til andre typer ukontrollerte utslipp, offentlige og private.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 5		Uønsket Hendelse: Natur Menneske -Dyr- legionella																																												
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold																																														
En fredag i november konstateres det at en person på 82 år har fått legionella som gjest på en mindre reiselivsbedrift i Øystre Slidre. Flere gjester fra samme pensjonistforening, som har bodd der en uke, er blitt dårlige utover dagen. Det er uavklart om tidligere gjester har blitt syke og hvem som har vært gjester der i senere tid.																																														
Årsaker																																														
-Temperatur varmtvann under 60% , Manglende rutiner dusjhode ismaskiner, luftsystem, kjøletårn, boblebad.																																														
-Manglende rutiner og kunnskap for å unngå legionellabakterier.																																														
Identifiserte eksisterende tiltak																																														
Sannsynlighetsreducerende:																																														
Internkontrollsystemer og oppfølging av disse																																														
Tilstrekkelig kunnskap.																																														
Opplysning om faren fra off. myndigheter.																																														
Konsekvensreducerende tiltak:																																														
Rask deteksjon og helseberedskapsplaner for tiltak.																																														
Krav etter folkehelseloven kap. 3																																														
Veileder folkehelseinstituttet, vannrapport 123																																														
Sannsynlighet		A	B	C	D	E Forklaring																																								
Begrunnelse for sannsynlighet																																														
Ingen registrerte tilfeller i kommunen. Kommunen har mange reiselivsbedrifter og det kan ikke utelukkes at legionellasmitta kan oppstå.																																														
Sårbarhetsvurdering																																														
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes</th> <th>JA</th> <th>NEI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og sosial</td> <td>Må stenge dusj osv. til forhold er avklart og rettet</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Skole og barnehage</td> <td>Må stenge dusjanlegg til forholdene er avklart og rettet.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Teknisk</td> <td>Må stå for retting</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sentraladm</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kriseledelse</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hytter/ reiseliv</td> <td>Overnattingsbedrifter må stenge til avklart og rettet.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Landbruk/anna næring</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Innbyggere</td> <td>Om skjer privat, lett å finne årsak.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Andre kommuner</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI	Helse og sosial	Må stenge dusj osv. til forhold er avklart og rettet	X		Skole og barnehage	Må stenge dusjanlegg til forholdene er avklart og rettet.	X		Teknisk	Må stå for retting	X		Sentraladm	-	X		Kriseledelse	-	X		Hytter/ reiseliv	Overnattingsbedrifter må stenge til avklart og rettet.	X		Landbruk/anna næring	-	X		Innbyggere	Om skjer privat, lett å finne årsak.	X		Andre kommuner	-	X	
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI																																											
Helse og sosial	Må stenge dusj osv. til forhold er avklart og rettet	X																																												
Skole og barnehage	Må stenge dusjanlegg til forholdene er avklart og rettet.	X																																												
Teknisk	Må stå for retting	X																																												
Sentraladm	-	X																																												
Kriseledelse	-	X																																												
Hytter/ reiseliv	Overnattingsbedrifter må stenge til avklart og rettet.	X																																												
Landbruk/anna næring	-	X																																												
Innbyggere	Om skjer privat, lett å finne årsak.	X																																												
Andre kommuner	-	X																																												

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Fare for liv og helse
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Legionella er farlig for liv og helse, særlig for eldre.							
Behov for befolkningsvarsling		nei					
Behov for evakuering		nei					
Usikkerhet	Middels	Vanskelig å forutse					
Styrbarhet	Høy	Gode rutiner og kunnskap vil i stor grad fjerne risikoen.					
Forslag til tiltak							
Bevisstgjøring til bedriftene om hva dette er og hvordan det oppstår. Helseberedskapsplaner.							
Overførbarhet							
Ja, til andre situasjoner hvor leigonellasmitte kan skje. Privat hushold, offentlige bygg og private bedrifter.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 6		Uønsket Hendelse: Natur Menneske Dyr: Epidemi, pandemi				
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold						
På høsten bryter det ut en uvanlig kraftig influensa som slår ut store deler av befolkningen i Norge samtidig. Dette rammer også Øystre Slidre Kommune. Det er store problemer med å skaffe avløserer i landbruket, driftsoperatører til tekniske installasjoner, samt alle administrative ledd som blir syke						
Årsaker						
Smittsomt og aggressivt virus.						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreducerende:						
Vaksiner.						
Hygiene						
Skjerming av utsatte pasientgrupper.						
Konsekvensforebyggende:						
Smittevernplan i kommunen						
Kontinuitetsplan i kommunen oppdatert med ressursoversikt.						
Vaksinasjonsprogram initiert av sentralmyndighetene.						
Sannsynlighet		A	B	C	E	Forklaring
Begrunnelse for sannsynlighet						
Det har ved flere anledninger vært frykt for et slikt utbrudd, men pr dato har det ikke funnet sted. Det kan skje, men har ikke skjedd.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI			
Helse og sosial	Gamle og syke er spesielt utsatte grupper. Ved utbrudd er det fare for liv og helse for utsatte grupper som blir syke som følge av sykdommen. Sårbarhet også i at hjelpe, helse- og pleiepersonell selv blir syke	x				
Skole og barnehage	Smitte sprer seg fort og skolene kan fort bli preget av stort fravær blant elever og lærere.	x				
Teknisk	Utfordring om stort sykefravær	x				
Sentraladm	Som ovenfor	x				
Kriseledelse	Som ovenfor	x				
Hytter/ reiseliv	Utfordring om stort sykefravær	x				
Landbruk/anna næring	Vanskelig å finne avløserer om mange bønder syke likt.	x				
Innbyggere	Avhengig av nettverk om blir alvorlig syke.	x				
Andre kommuner	Samarbeid/ motta/avgi ressurser.	x				
Utsatt ved samtidige hendelser. Ekstremvær, strømbrydd osv. i en slik fase kan øke sårbarheten.						

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Fare for at noen ikke får nok oppfølging
	Skader og sykdom						-----«-----
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Høyt sykefravær blant hjelpe- og helsepersonell.
	Forstyrrelser i dagliglivet						Mange syke gir dårligere tjenestetilbud
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Samfunnet et utsatt hvis personer i mange nøkkelfunksjoner blir borte samtidig.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja, primært via info gitt av sentrale myndigheter via riksmedia. Kommunens nettsider.					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	middels	Begrunnelse Man kan ikke fullt ut forutse konsekvensene.					
Styrbarhet	middels	Begrunnelse En del kan styres gjennom godt planverk.					
Forslag til tiltak							
Godt og oppdatert lokalt planverk. Pandemiplan. Kontinuitetsplan. God informasjon via riksmedia fra sentrale myndigheter. Sivilforsvaret er en ressurs. Samarbeid nabokommuner. Ressursoversikter.							
Overførbarhet							
Ja, til alle andre typer sykdommer som kan overføres med smitte, fra dyr til dyr, dyr til menneske og mennesker i mellom.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						Uro og engstelse.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
<p>Sykdommer som smitte fra menneske til dyr er potensielt alvorlige for liv og helse, fra svineinfluensa til eboli osv. Det samme gjelder sykdommer som smitter mellom dyr, noe som kan ha store konsekvenser for landbruksnæringen.</p>							
Behov for befolkningsvarsling		Ja, via kommunens hjemmesider og lokalpresse/ radio.					
Behov for evakuering		Ja, om en gård blir smittet må den potensielt evakueres.					
Usikkerhet	middels	Begrunnelse Vanskelig å forutse, til tross for tiltak.					
Styrbarhet	høy	Begrunnelse Forebyggende, kan planlegge for å håndtere hendelsene.					
Forslag til tiltak							
Kommunen må ha oppdatert planverk som håndterer kommunens rolle i situasjoner som dette.							
Overførbarhet							
Ja, til alle andre typer sykdommer som kan overføres med smitte, fra dyr til dyr, dyr til menneske og mennesker i mellom.							

Analyseskjema

Nr. 8		Uønsket Hendelse: Natur Menneske Dyr: Radongass i bygg					
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold							
Kartlegging viser at et bygg kommunen har kjøpt for å leie ut har store konsentrasjoner av Radongass.							
Årsaker							
Grunnforhold som inneholder Radon.							
Identifiserte eksisterende tiltak							
Sannsynlighetsreduserende:							
Byggetekniske krav til sikring mot radon ved nybygg							
Kartlegging av forekomster i kommunen.							
Lovpålagt måling i utleiebygg							
Konsekvensreduserende:							
Avbøtende tiltak der konsentrasjon er over tiltaksgrense.							
Kart som viser konsentrasjon							
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring
		■					
Begrunnelse for sannsynlighet							
Hendelsen er sannsynlig ut fra berg-grunn i kommunen.							
Sårbarhetsvurdering							
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI				
Helse og sosial	Forekomster av Radongass i offentlige bygg kan være skadelig for ansatte og pasienter	x					
Skole og barnehage	Forekomster av Radongass i offentlige bygg kan være skadelig for ansatte og pasienter	x					
Teknisk		x					
Sentraladm	Forekomster av radongass der ansatte har sitt faste virke kan være skadelig	x					
Kriseledelse		x					
Hytter/ reiseliv	Kortere opphold, men oppfordring til Radonmålinger	x					
Landbruk/anna næring		x					
Innbyggere	Bidra til kunnskap, kan skape bekymring.	x					
Andre kommuner	Ingen påvirkning fra andre kommuner	x					
Radongass er utenom røyking hovedårsaken til lungekreft i Norge.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall			3			
	Skader og sykdom			3			
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov	5					
	Forstyrrelser i dagliglivet	5					
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø	5					
	Langtidsskader - kulturmiljø	5					
Materielle verdier	Økonomiske tap	5					
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Radongass er farlig for liv og helse.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Lav	Begrunnelse. Forekomstene er godt kartlagt.					
Styrbarhet	Høy	Begrunnelse. Byggetekniske krav, krav til måling.					
Forslag til tiltak							
Følge gjeldende regler på området. Foreta og dokumentere målinger i alle offentlige bygg der det etter regelverket er påkrevet. Legges inn i handlingsplan.							
Overførbarhet							
Ikke identifisert noen overførbarhet.							

Helhetlig ROS - Analysekjema

Nr. 9		Uønsket Hendelse: store ulykker: Vegtrafikkulykke.				
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold						
En torsdag i februar kjører rutebussen fra Beitostølen til Fagernes av vegen i sør for Skammestein. Bussen har bl.a. med et lite reisefølge med pensjonister fra Frankrike som skal hjem. Flere av dem blir hardt skadet og en omkommer. De snakker kun fransk.						
Årsaker						
Passasjer som forstyrrer/ angriper sjåfør Føreforhold Møtetrafikk Menneskelig svikt Teknisk svikt.						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreduserende: Anbudsregler for brøyting og vedlikehold Krav til sjåføren. Krav til kjøretøyet.						
Konsekvensforebyggende: Sikkerhetsbelter i buss.						
Sannsynlighet		A	B	C	D	E Forklaring
Begrunnelse for sannsynlighet						
Store ulykker kan skje når som helst. Samtidig er det i nyere tid ikke registrert noen store ulykker i kommunen med dødelig utgang eller med store personskader.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI			
Helse og sosial	Kan bli involvert dersom pasienter/brukere er involvert/omkommer	x				
Skole og barnehage	Kan bli involvert dersom barn/elever er involvert/omkommer	x				
Teknisk	-	x				
Sentraladm	-	x				
Kriseledelse	Kan bli satt for å bidra nødetatene. <u>Utfordring med språk</u>	x				
Hytter/ reiseliv	-	x				
Landbruk/anna næring	-	x				
Innbyggere	-	x				
Andre kommuner	Ulykke som skjer i Vang på rv. 51 kan vår kommune måtte bistå.	x				

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
All erfaring viser at trafikkulykker er farlige for liv og helse.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja- ved store ulykker kan det være nødvendig å skaffe EPS for passasjerer og pårørende.					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse- Skjer når det skjer.					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse- Krav til vegvedlikehold, sjåfør, materiell.					
Forslag til tiltak							
Kommunale beredskapsplaner skal være a jour. Ressursoversikt språkkunnskap lokalt. Tolker som kan kalles inn. Vedlikehold på kommunens veger etter gjeldende regler og retningslinjer.							
Overførbarhet							
Ja. Til alle andre typer trafikkulykker og andre store ulykker.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 10		Uønsket Hendelse: Store Ulykker: Luftfartsulykke, båulykke/havari																																											
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold																																													
Et helikopter med fem passasjerer styrter i området Sandbrotet en natt i mars.																																													
Årsaker																																													
Teknisk feil, menneskelig svikt. Vær																																													
Identifiserte eksisterende tiltak																																													
Sannsynlighetsreduserende:																																													
Gjeldende regler og sikkerhetsregler for luftfart.																																													
Konsekvensforebyggende:																																													
Redningstjenestene.																																													
Sannsynlighet		A	B	C	E	Forklaring																																							
Begrunnelse for sannsynlighet																																													
Denne type ulykker kan skje. Men har ikke skjedd i kommunen. Vang Kommune har hatt flere hendelser med luftfartsulykker, samt kanovelt i Bygdin med fatalt utfall.																																													
Sårbarhetsvurdering																																													
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes</th> <th>JA</th> <th>NEI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og sosial</td> <td>--</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Skole og barnehage</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Teknisk</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sentraladm</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kriseledelse</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hytter/ reiseliv</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Landbruk/anna næring</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Innbyggere</td> <td>-</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Andre kommuner</td> <td>Om ulykken skjer i en annen kommune med tilgang herfra. Eks Bygdin, Valdresflye kan ØSK måtte bistå</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI	Helse og sosial	--	X		Skole og barnehage	-	X		Teknisk	-	X		Sentraladm	-	X		Kriseledelse	-	X		Hytter/ reiseliv	-	X		Landbruk/anna næring	-	X		Innbyggere	-	X		Andre kommuner	Om ulykken skjer i en annen kommune med tilgang herfra. Eks Bygdin, Valdresflye kan ØSK måtte bistå	X	
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI																																										
Helse og sosial	--	X																																											
Skole og barnehage	-	X																																											
Teknisk	-	X																																											
Sentraladm	-	X																																											
Kriseledelse	-	X																																											
Hytter/ reiseliv	-	X																																											
Landbruk/anna næring	-	X																																											
Innbyggere	-	X																																											
Andre kommuner	Om ulykken skjer i en annen kommune med tilgang herfra. Eks Bygdin, Valdresflye kan ØSK måtte bistå	X																																											

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Skjer denne type ulykker er det fare for tap av liv.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Vanskelig å forutse					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse. Ingen mulighet til innflytelse					
Forslag til tiltak							
Oppdaterte beredskapsplaner og ressuroversikter. Ved båtulykke: Tilgang på redningsbåt.							
Overførbarhet							
Ja, til andre typer luftfartsulykker og store ulykker av annen art.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 11		Uønsket Hendelse: Store ulykker: Akutt forurensning/industriulykke.																																											
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold																																													
Tirsdag kveld i påskeuka velter et vogntog med ammoniakk av vegen ovenfor Beitostølen, ikke langt fra en skiløype og hytter. Tanken får skader og veske renner ut. Sjåføren er fra kommunen og omkommer. Brannvesen er raskt på stedet, det samme er politi og ambulanse.																																													
Årsaker																																													
Snøfall, glatt veg, dekk, bruk av kjetting, møtende trafikk, menneskelig eller teknisk svikt.																																													
Identifiserte eksisterende tiltak																																													
Sannsynlighetsreduserende																																													
Myndighetskrav kjøretøy og til fører Standarder for brøyting av vinterveg.																																													
Konsekvensreduserende:																																													
Trente nødetater.																																													
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring																																						
Begrunnelse for sannsynlighet																																													
Hendelsen kan skje når som helst, nå eller om lang tid. Det har ikke vært slike ulykker i kommunen.																																													
Sårbarhetsvurdering																																													
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes</th> <th>JA</th> <th>NEI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og sosial</td> <td>-</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Skole og barnehage</td> <td>Følge opp ev. elever som har mistet sin far.</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Teknisk</td> <td>Følge opp forurensning fra utslipp.</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sentraladm</td> <td>-</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kriseledelse</td> <td>-</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hytter/ reiseliv</td> <td>-</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Landbruk/anna næring</td> <td>-</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Innbyggere</td> <td>Etterlatte kan trenge støtte.</td> <td>x</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Andre kommuner</td> <td>Ingen påvirkning fra annen kommune</td> <td>x</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI	Helse og sosial	-	x		Skole og barnehage	Følge opp ev. elever som har mistet sin far.	x		Teknisk	Følge opp forurensning fra utslipp.	x		Sentraladm	-	x		Kriseledelse	-	x		Hytter/ reiseliv	-	x		Landbruk/anna næring	-	x		Innbyggere	Etterlatte kan trenge støtte.	x		Andre kommuner	Ingen påvirkning fra annen kommune	x	
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI																																										
Helse og sosial	-	x																																											
Skole og barnehage	Følge opp ev. elever som har mistet sin far.	x																																											
Teknisk	Følge opp forurensning fra utslipp.	x																																											
Sentraladm	-	x																																											
Kriseledelse	-	x																																											
Hytter/ reiseliv	-	x																																											
Landbruk/anna næring	-	x																																											
Innbyggere	Etterlatte kan trenge støtte.	x																																											
Andre kommuner	Ingen påvirkning fra annen kommune	x																																											

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
<p>Hendelsen kan ha alvorlig utfall for personer som er og personer som direkte eller indirekte kommer i kontakt med skadelig akutt forurensning.</p> <p>Den kan ha kortsiktige skader på natur- og kulturmiljø. Men i de fleste tenkelige tilfeller, vil det være mulig å restituere natur og miljø fort.</p>							
Behov for befolkningsvarsling		Ja, ev. lokalt.					
Behov for evakuering		Ja, om forurensning anses farlig for nærliggende bebyggelse.					
Usikkerhet	Middels	Vanskelig å forutse det uforutsigbare					
Styrbarhet	Middels	Brøyting og vedlikehold av veger					
Forslag til tiltak							
<p>Oppdaterte kommunale beredskapsplaner. Ressursoversikter</p> <p>Oversikt eksterne fagetater.</p> <p>Trening i EPS</p> <p>Trening psykososialt kriseteam.</p> <p>Trening med nødetatene.</p> <p>Kommunens krav spek. For brøyting av veger under kommunens ansvarsområde.</p>							
Overførbarhet							
Ja, alle typer forurensning og ulykker forbundet med dette.							

Helhetlig ROS - Analyseskjema

Nr. 12		Uønsket Hendelse: Store ulykker					
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold							
Det skjer en svikt i damanlegget ved Skøltebrua i en periode med mye nedbør i juni og store vannmengder slippes på før det blir stoppet.							
Årsaker							
Teknisk svikt.							
Identifiserte eksisterende tiltak							
Sannsynlighetsreduserende:							
Eidsiva- vedlikehold og tilsyn, beredskap.							
Konsekvensreduserende:							
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring
Begrunnelse for sannsynlighet							
Det er ikke registrert noen slik hendelse i kommunen eller i slike anlegg i nabokommunene.							
Sårbarhetsvurdering							
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes					JA	NEI
Helse og sosial						x	
Skole og barnehage						x	
Teknisk	Vegen stenges.					x	
Sentraladm						x	
Kriseledelse						x	
Hytter/ reiseliv						x	
Landbruk/anna næring						x	
Innbyggere	Innbyggere kan bli urolige.					x	
Andre kommuner	Ingen påvirkning.					x	
Om det skulle skje, kan det bli lokale oversvømmelser nedover vassdraget, men lite fare for liv og helse og skade på byggverk.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene er ikke farlige for liv og helse.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja, ev. lokalt.					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Lav	Sannsynligheten er lav.					
Styrbarhet	Høy	Rutiner vedlikehold osv.					
Forslag til tiltak							
Beredskapsplaner, tilgjengelige kartverk som viser omkjøringsveger.							
Overførbarhet							
Ja, for tilfeller der veger må stenges.							

Helhetlig ROS - Analyseskjema

Nr.13	Uønsket Hendelse: Store ulykker: Hotellbrann, brann i fjerntliggende hotellbedrift, brann kommunalt bygg og p-hus. Brann ved større arrangement inne og ute.					
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold						
I vinterferien blåser det sterk vind og torsdag natt rundt 0400 bryter det ut brann i kjøkkenet på et hotell i kommunen. Vinden gjør at brannen får godt tak og den sprer seg raskt til resten av bygget. Brannalarmen går, rutinene fungerer og alle kommer seg velberget ut til samlingsplass før brannvesenet er på stedet. Ved samme brann i turistbedrift uten vegforbindelse kommer også gjestene seg ut. Det bryter ut en kraftig brann på en mobil scene på et utendørs arrangement.						
Årsaker						
Villet handling, menneskelig svikt, teknisk svikt i el. anlegg, teknisk anlegg, el. utstyr, gass, Ute: grill, kjøretøy på anlegget, teltbrann, lynnedslag osv. Teknisk Inne: Røyking, bruk av lys, panelovner mv.						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreduserende:						
Eiers rutiner og IK på brann, HMS osv. Myndighetskrav. Brannsyn fra brannvesenet. Krav til egne ROS analyser fra arrangør og samvirke med nødetatene ved større arrangementer ute. Eks. Trollrock.						
Konsekvensreduserende:						
Trening og øving på ulike scenarioer på objektene Samordna treninger med nødetatene. Ressursoversikter i planverk ved uønska hendelse ved f. eks. Haugseter.						
Sannsynlighet						
	A	B	C	D	E	Forklaring
	█					
Begrunnelse for sannsynlighet						
Det har ikke funnet sted en slik hendelse hoteller og utendørs arrangementer i kommunen pr. i dag. Men det har vært brann og branntilløp i omsorgsboliger og på sjukeheimen.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes				JA	NEI
Helse og sosial	Rømming/evakuering. Akutt syke kan få lengre ventetid fordi ambulanser og helsepersonell er opptatt ibm brann.				x	
Skole og barnehage	Ved brann her, sårbare ifm. rømming/evakuering. Store utfordringer til å skaffe nye lokaler fort.				x	
Teknisk	Eventuelt å bistå med å koble fra vann mv.				x	
Sentraladm	Vanskelig å erstatte Tingvang fort om det brenner				x	
Kriseledelse					x	
Hytter/ reiseliv	En større brann vil virke inn på overnattingskapasitet.				x	
Landbruk/anna næring	Brann i bedrift og på gårdsbruk kan fort bli dramatisk.				x	
Innbyggere	Brann i private boliger kan fort bli dramatisk.				x	
Andre kommuner	Ved brann ved f.eks. Bygdin i Vang kan ØSK bli involvert med bistand				x	
Hendelsene er dramatiske når de oppstår og kan bli farlige veldig fort. De vil være potensielt svært farlige for liv og helse når mange mennesker sover /oppholder seg i samme bygning/anlegg/ samme sted eller område som der brann bryter ut. Avhengig av at alle brannvern rutiner og brannsikringstiltak er til stede og fungerer. Det har vært branner i offentlige bygg, ved sjukeheimen og i omsorgsboliger.						

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall					5	Brann er en av de farligste hendelsene
	Skader og sykdom					5	Stor fare for tap av liv og helse.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov			3			
	Forstyrrelser i dagliglivet			3			
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø	2					
	Langtidsskader - kulturmiljø	2					
Materielle verdier	Økonomiske tap		2				
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Det bør følges opp at lovpålagte tiltak og rutiner etterleves, selv om hendelsen kommer i gul kategori. Konsekvenser for liv og helse er potensielt veldig store.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja, evakuerte til EPS senter					
Usikkerhet	Middels	Uforutsigbart.					
Styrbarhet	Høy	Gode rutiner mhp brannsikkerhet vil ha stor effekt.					
Forslag til tiltak							
<p>Kommunen sine beredskapsplaner for EPS, Psykososialt Kriseteam og Ressursoversikter oppdatert. Felles øving med redningsetatene, sivilforsvar og sivil redning slik som hjelpekorps. Objekt eier gjennomfører brannøvelser.</p> <p>Påse og få dokumentert at brannsyn blir gjennomført etter gjeldende regler og tidsintervall og at det er trygge rutiner og prosedyrer for at avvik blir fulgt opp iht. myndighetskrav.</p> <p>Feiing av piper.</p> <p>El. kontroll som fungerer.</p> <p>Samvirke og øving mellom nødetater, kommune, objekt eier.</p>							
Overførbarhet							
Ja, til alle typer brannobjekt, også offentlige bygg.							

Tilsiktede hendelser

(Villedede handlingar utført av mennesker)

Inndelingen i tradisjonell ROS-metodikk dekker ikke alle kategorier en er avhengig av for å beskrive en tilsiktet hendelse. Vi har valgt å følge skjema, men med tilpasninger.

Hovedtilpasningen er at tilsiktede hendelser i større grad retter seg mot enkeltpersoner og grupper av mennesker. Og at det er andre mennesker som forårsaker hendelsen gjennom å villedede handlinger. (Handlinger som planlagt eller ikke planlagt gjennomføres med forsett/overlegg.)

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring, her rettes konsekvensen seg mot individet, ikke samfunnet.
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Vold utgjør fare for liv.
	Skader og sykdom						Vold utgjør fare for skade og sykdom
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Vold fører til manglende trygghet i omgivelser som ellers skulle være trygge.
	Forstyrrelser i dagliglivet						Vold fører til sykmeldinger, fravær i skole.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						Blir ikke berørt
	Langtidsskader - kulturmiljø						Blir ikke berørt
Materielle verdier	Økonomiske tap						Tapte timeverk i tjenesteproduksjon som følge av sykefravær. .
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Sannsynligheten er høy og konsekvensene svært alvorlige i forhold til liv og helse og dagligliv for den enkelte.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei, ut over holdningsskapende arbeid.					
Behov for evakuering		Ja til krisesenter og andre trygge steder om nødvendig.					
Usikkerhet	lav	Vold har skjedd og vil skje i fremtiden.					
Styrbarhet	middels	Gode planer, holdningsskapende arbeid, aktivt, tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid vil føre til en grad av styrbarhet. Dette i form av å forebygge og forhindre denne type vold.					
Forslag til tiltak							
Kommunens hovedansvar er å se til og motvirke at vold i nære relasjoner finner sted innen kommunens virkeområde. Dvs. i skole, barnehage og på arbeidsplasser. Videre å bistå og legge forholdene til rette for oppfølging. Det er utarbeidet en regional handlingsplan mot vold i nære relasjoner for perioden 2014-2020. Helsesøster, integreringskonsulent og psykisk helsetjeneste har deltatt på fem-dagers kurs mot vold i nære relasjoner, spesielt opp mot flyktninger i 2016.							
Overførbarhet							
Ja. Til andre typer vold av alle slag..							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 15	Uønsket Hendelse: Tilsiktede hendelser: Sabotasje, voldelig anslag mot menneske eller objekt.					
<p>Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold</p> <p>Første skoledag etter jul oppdager de som kommer først til en av kommunens skoler at hele skolen er oversvømt av vann. Det renner vann over alt. Det viser seg at det er satt på vann i alle brannslanger og servanter, som er tettet igjen. Skadene er så omfattende at skolen må stenges i lang tid. Skolen må holde stengt og det må skaffes alternative lokaler. På veggene er det skrevet slagord med svært hatefulle ytringer rettet mot norske minoriteter og fremmedkulturelle.</p>						
<p>Årsaker</p> <p>Motivasjon vilje intensjon.</p> <p>Hærverk, psykisk ubalanse, hevnmotiv, mobbing, sosialt utstøtt, ekstremisme, oppmerksomhet</p> <p>Evne/kapasitet: Lett å komme til og mange sårbare objekter om noen aktivt vil gå inn for sabotasje.</p>						
Identifiserte eksisterende tiltak						
<p>Sannsynlighetsreducerende:</p> <p>Vanskelig å forhindre om noen vil utføre denne type handlinger. Oppfølging av psykisk sjuke i kommunen. Følge opp elever som har utfordringer, også i forhold til radikaliserings. Alarmsystemer. Overvåkning.</p> <p>Konsekvensreducerende:</p> <p>Evne til å finne alternativer og avverge fare raskt. Samarbeid politi og andre etater. Godt og øvet planverk.</p>						
Sannsynlighet						
	A	B	C	D	E	Forklaring
	☐	☐	☐	☒	☐	
<p>Begrunnelse for sannsynlighet</p> <p>Hendelen er uforutsigbar. Men det er ikke registrert denne type hendelser i kommunen.</p>						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes				JA	NEI
Helse og sosial					x	
Skole og barnehage	Vil trenge noe tid for å gjenopprette virksomhet. 1-3 dager.				x	
Teknisk	Vil være mye arbeid ifm. reparasjon				x	
Sentraladm	Ekstraarbeid.				x	
Kriseledelse	-				x	
Hytter/ reiseliv	-				x	
Landbruk/anna næring	-				x	
Innbyggere	-				x	
Andre kommuner	Hendelser i andre kommuner vil ikke påvirke. Ev. skjerpet beredskap				x	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall	■					
	Skader og sykdom	■					
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov		■				
	Forstyrrelser i dagliglivet			■			
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø	■					Blir ikke berørt
	Langtidsskader - kulturmiljø	■					Blir ikke berørt
Materielle verdier	Økonomiske tap				■		Reparasjon og tilpasning.
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Tjenesteytingen i skolen redusert. Omdømmet til kommunen vil også bli negativt påvirket av et sammenbrudd av tjenester.							
Behov for befolkningsvarsling		Kun foreldre til barn i skolen.					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Høy	Begrunnelse: Vanskelig å forutse					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse: Aktive og passive sikringstiltak.					
Forslag til tiltak							
Oppdatert planverk i de ulike virksomhetsområdene som også omfatter denne type hendelser.							
Overførbarhet							
Ja, til andre typer tilsiktede handlinger.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 16 Uønsket Hendelse: Tilsiktede hendelser: Pågående livstruende vold/ Skoleskyting					
<p>En person i 20-åra med skjert for ansiktet kommer inn på ØSUS kl. ett en tirsdag og begynner å skyte rundt seg i gangene med hagle. Han bærer også kniv. Han skyter ikke etter mennesker direkte, men skyter på lamper og gjenstander. Etter hvert forlater han skolen og går i retning kommunehuset med haglen klar. Han er i sterk affekt og roper og skriker forbannelser over skolen og at nå skal også NAV få sitt. En saksbehandler hos NAV har tidligere mottatt trusler på e-post om at noe slikt vil skje, uten at politiet har klart å finne ut hvem som har sendt de.</p>					
<p>Årsaker <u>Motivasjon vilje intensjon</u>- psykisk ubalanse, rus, radikaliserings, oppbygd misnøye, hat, politisk virkemiddel for å få oppmerksomhet om en sak. Del av større kriminell handling. <u>Evne/kapasitet</u>- Samfunnet er lite rustet mot denne type handlinger. Er viljen til stede, trengs lite både evne og kapasitet for å gjennomføre denne type handlinger.</p>					
Identifiserte eksisterende tiltak					
<p>Sannsynlighetsreduserende: Vanskelig å forhindre om noen vil utføre denne type handlinger. Oppfølging av psykisk syke i kommunen. Følge opp elever som har utfordringer, også i forhold til radikaliserings. Alarmsystemer. Overvåkning. Konsekvensreduserende: Evne til å finne alternativer og avverge fare raskt. Samarbeid politi og andre etater. Godt og øvet planverk. Rutiner Tingvang for avstengning av bygget.</p>					
Sannsynlighet	A	B	C	E	Forklaring
			■		
<p>Begrunnelse for sannsynlighet</p> <p>Det er ikke registrert denne typen handling hverken nasjonalt eller lokalt. Det er registrert trusler mot ansatte i kommunen og mot NAV, uten at det har utløst mer enn trusler.</p>					
Sårbarhetsvurdering					
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes			JA	NEI
Helse og sosial	-			X	
Skole og barnehage	-			X	
Teknisk	-			X	
Sentraladm	Må ha rutiner for å kunne låse dørene.			X	
Kriseledelse	Vil bli mye oppfølging etterpå.			X	
Hytter/ reiseliv	-			X	
Landbruk/anna næring	-			X	
Innbyggere	-			X	
Andre kommuner	Ev skjerp beredskap om noe sånt skjer i andre kommuner			X	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Usikkert: Konsekvens avhenger av simultane hendelser
	Skader og sykdom						Usikkert: konsekvens avhenger av simultane hendelser
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Tilgang på resepter, medisiner og helsetjenester kan bli redusert
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						Blir ikke berørt
	Langtidsskader - kulturmiljø						Blir ikke berørt
Materielle verdier	Økonomiske tap						Tapte timeverk i tjenesteproduksjon.
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene ved slike hendelser er svært alvorlige. Og selv om sannsynligheten er lav, er det derfor viktig at kommunen planlegger og har lagt planer for denne type hendelser.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli aktuelt.					
Usikkerhet	Høy	Begrunnelse Sannsynligheten for at hendelsen kan skje er lite sannsynlig. Men vanskelig å forutse fordi mennesker ikke lar seg forutsi.					
Styrbarhet	middels	Begrunnelse. Gjennomarbeidet planverk som er øvet kan avverge og redusere faren for skader på liv og helse i en slik situasjon.					
Forslag til tiltak							
Oppdatert planverk som er øvet. Samarbeid NAV- Varslingsrutiner.							
Overførbarhet							
Ja, til andre typer tilsvarende hendelser.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 17 Uønsket Hendelse: Tilsiktede hendelser- Organisert kriminalitet.							
Det blir avdekket at tre ungdommer i 15 årsalderen i kommunen er sterkt involvert i omsetning av narkotiske stoffer. De er under sterkt press fra bakmenn og er redde for liv og helse.							
<p>Årsaker</p> <p>Motivasjon vilje- Nysgjerrighet, opposisjon, eventyrlyst, blir dradd med av venner. Falt utenfor i skole og andre fellesskap. Blir fanget opp av en organisert kriminell bransje som er dreven på å rekruttere og holde på de som blir rekruttert.</p> <p>Evne/kapasitet- En organisert, kriminell bransje som har vist både stor evne og kapasitet til å stadig tilpasse seg og rekruttere noen som er villige til utføre handlingene.</p>							
<p>Identifiserte eksisterende tiltak</p> <p>Sannsynlighetsreduserende:</p> <p>Rusforebyggende arbeid i skolen, nettverk, samarbeid hjem- skole, mobbeproblematikk, skole, politi, politi. Ungdomsarbeid som har tilbud til alle.</p> <p>Konsekvensreduserende:</p> <p>Riktige og effektive tiltak i et bredt samarbeid når organisert kriminalitet avdekkes.</p>							
Sannsynlighet	A	B	C	D	E	Forklaring	
		■					
<p>Begrunnelse for sannsynlighet</p> <p>Organisert kriminalitet i sine ulike former finner sted over alt og til enhver tid. Det er også sannsynlig at den type hendelser som her beskrevet har funnet sted og finner sted i ØSK. Andre typer organisert kriminalitet kan være målrettede tyveri-raid, miljøkriminalitet (fredede fugler, dyr, planter) mv.</p>							
Sårbarhetsvurdering							
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes					JA	NEI
Helse og sosial						x	
Skole og barnehage	Sårbart om organiserte kriminelle miljøer får rotfeste i blant barn og unge.					x	
Teknisk						x	
Sentraladm						x	
Kriseledelse						x	
Hytter/ reiseliv						x	
Landbruk/anna næring						x	
Innbyggere	Konsekvenser for familier og berørte.					x	
Andre kommuner	Kan bli påvirket om avdekkes i annen kommune og nettverk hit					x	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Usikkert: Konsekvens avhenger av simultane hendelser
	Skader og sykdom						Skade i den forstand at de involverte kan påføre seg og andre skader og ulemper.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						Kan skape behov for innsats i forhold til handlingen og de involverte.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensen er størst for de involverte, men vil kreve ressurser fra det offentlige, gjennom politi, barnevern og skole.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Lav I	Begrunnelse Sannsynligheten for at hendelsen kan skje er høy.					
Styrbarhet	middels	Begrunnelse. Relevante tiltak og forebygging kan forebygge					
Forslag til tiltak							
Samarbeid hjem-skole-politi Handlingsplaner Gjennomføring av planer							
Overførbarhet							
Ja, til andre typer organisert kriminalitet.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 18 Uønsket Hendelse: Tilsiktede hendelser. Radikalisering.						
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold						
Det blir høsten 16 avverget at to etnisk norske jenter på 17 år i ØSK pakket og dro til Syria for å gå inn i IS.						
Årsaker						
Motivasjon vilje: Radikalisering gjennom påvirkning av personer i nærmiljøet og via sosiale medier. Evne/kapasitet: Radikalisererte mennesker, tenderer til å være blinde i sin overbevisning og har vist seg villige til å ty til vold og til dels ekstrem voldt for å fremme sitt syn uansett hva overbevisningen består i. Og til å forlate alt og reise til f. eks. Syria å gå inn som «fremmedkriger» i en eller annen organisasjon.						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreducerende: Handlingsplan mot radikalisering under utarbeiding. (Implementere og følge opp) Holdningsarbeid, motvirke. Følge opp og se etter tegn på radikalisering i skole og hjem.						
Konsekvensreducerende: Rask reaksjon i samarbeidet hjem-skole-barnevern-politi. Sette inn relevante tiltak.						
Sannsynlighet	A	B	C	D	E	Forklaring
			■			
Begrunnelse for sannsynlighet						
Det er ikke registrert at noen har blitt, eller har vært utsatt for radikalisering i ØSK. Det er imidlertid flere tilfeller i Oppland hvor dette har funnet sted. Det vurderes derfor som sannsynlig at dette også kan skje i ØSK. Radikalisering kan skje i ulike retninger, noe Norge har et dramatisk eksempel på gjennom terroren på Utøya og regjeringskvartalet.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes				JA	NEI
Helse og sosial					X	
Skole og barnehage	Skolen vil bli involvert i arbeidet med «normalisering»				X	
Teknisk					X	
Sentraladm					X	
Kriseledelse					X	
Hytter/ reiseliv					X	
Landbruk/anna næring					X	
Innbyggere					X	
Andre kommuner	Kan bli påvirket om et nettverk med forgreininger hit				X	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Usikkert: Konsekvens avhenger av vilje/kapasitet/lykkes med å reise ut som fremmedkriger.
	Skader og sykdom						Usikkert: Konsekvens avhenger av vilje/kapasitet/lykkes med å reise ut som fremmedkriger.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Tilgang på resepter, medisiner og helsetjenester kan bli redusert
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene kan være alvorlige for livet til de som blir radikaliseret. Og dersom noen velger å gå til ekstreme handlinger innenlands vil det også potensielt være alvorlig for de som råkes.							
Behov for befolkningsvarsling		nei					
Behov for evakuering		nei					
Usikkerhet	middels	Begrunnelse: Vanskelig å forutse.					
Styrbarhet	middels	Begrunnelse: Iverksette tiltak når mistanke/oppdages. Forebygge					
Forslag til tiltak							
Slutføre handlingsplan mot radikalisering- følge opp Samarbeid offentlige etater. Holdningsarbeid. Nettverksarbeid.							
Overførbarhet							
Ja til annen andre tilsiktede hendelser. Mye kriminell aktivitet har utspring i en form for «radikalisering» også viljen og evnen til å begå kriminelle handlinger i strid med samfunnets regler.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 19		Uønsket Hendelse: Terror- Kriser og hendelser i utlandet.						
En familie fra ØSK omkommer som følge av et terrorangrep på et hotell i Tyrkia.								
Årsaker Terror Evne/kapasitet: Terroristorganisasjoner og enkeltpersoner har dokumentert både vilje, evne og kapasitet.								
Identifiserte eksisterende tiltak								
Sannsynlighetsreducerende: Umulig å forutse om ikke holder seg hjemme Konsekvensreducerende: Ingen								
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring	
				■				
Begrunnelse for sannsynlighet								
Det har så langt ikke skjedd. Men kan skje. Terror som råker kommunen direkte må anses som lite sannsynlig.								
Sårbarhetsvurdering								
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes						JA	NEI
Helse og sosial							x	
Skole og barnehage	Må håndtere sorgreaksjoner blant barn.						x	
Teknisk							x	
Sentraladm							x	
Kriseledelse	Kan bli spurt om å bidra med støttetiltak.						x	
Hytter/ reiseliv							x	
Landbruk/anna næring							x	
Innbyggere							x	
Andre kommuner	Kan bli påvirket dersom etterlatte er fra annen kommune og noen også bor her.						x	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Svært alvorlig for de som kommer ut for det.
	Skader og sykdom						Svært alvorlig for de som kommer ut for det.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Tilgang på resepter, medisiner og helsetjenester kan bli redusert
	Forstyrrelser i dagliglivet						Terrorhandlinger lokalt vil virke inn på dagliglivet.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
<p>Kommunen vil få en oppgave dersom innbyggere utsettes for terror eller ulykker i utlandet. Dette gjennom psykososialt kriseteam, annen støtte og gjennom skole/barnehage. Råker terror kommunen, er det vanskelig å forutse konsekvensene. Det vil avhenge av hva som skjer og omfang.</p>							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Høy	Begrunnelse Det skjer når det skjer, umulig å forutse.					
Styrbarhet	lav	Begrunnelse Det skjer når det skjer, umulig å forutse.					
Forslag til tiltak							
<p>Internasjonalt: Støtte i planverk for å bistå de som står igjen. Lokalt: Planverk som håndterer kommunens rolle i slike situasjoner. Se hen til handlingsplan for radikaliserings og oppfølging av denne.</p>							
Overførbarhet							
Ja, til andre større kriser og til andre tilsiktede hendelser.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 20 Kritiske samfunnsfunksjoner: Forsyning av mat, medisiner og drivstoff. Matmangel.																																												
<p>I september et år bryter det ut storstreik i oljebransjen, slik at bensinstasjonene raskt går tomme for drivstoff. Dette fører til at transportbransjen stopper opp, slik at butikker går tomme for mat og apoteket går tomt for medisiner. Det fører til at alle kjøretøy etter hvert går tomme for drivstoff.</p>																																												
<p>Årsaker Arbeidskonflikt, nasjonale kriser, endringer internasjonalt fører til at Norge ikke får importert korn, råvarer til kraftfor til ulike typer kjøttproduksjon.</p> <p>Evne/kapasitet: Streik kan vare lenge. Myndighetenes vilje til å iverksette tvungen lønnsnemd, lemping i streiken for nødvendig transport.</p>																																												
<p>Identifiserte eksisterende tiltak</p> <p>Sannsynlighetsreducerende: Ligger utenfor kommunens rekkevidde.</p> <p>Konsekvensreducerende tiltak: Rasjonering, lager av mest livsnødvendige medisiner-</p>																																												
Sannsynlighet	A	B	C	E	Forklaring																																							
			■																																									
<p>Begrunnelse for sannsynlighet Det har så langt vært en slik streik, på 70- tallet. Det må antas at myndighetene raskt setter inn tiltak for å sikre matforsyning og medisiner.</p>																																												
<p>Sårbarhetsvurdering</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes</th> <th>JA</th> <th>NEI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og sosial</td> <td>Tjenesten er sårbar, fordi f. eks. ikke når ut til hjemmebasert omsorg om mangel på drivstoff. Store avstander, folk kommer seg ikke til og fra jobb. Matforsyning til utsatte grupper stopper opp. Mangel på mat. Folk kommer seg ikke til lege og sykehus.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Skole og barnehage</td> <td>Tjenesten er sårbar, skoleskyss og få folk på jobb</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Teknisk</td> <td>Tjenesten er sårbar, store avstander mellom tekn. installasjoner.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Sentraladm</td> <td>Tjenesten er sårbar, folk som bor langt unna kommer seg ikke på jobb.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Kriseledelse</td> <td>Tjenesten er sårbar, kriseledelsen kommer seg ikke på plass,</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Hytter/ reiseliv</td> <td>Må påregne at ikke aktivitet så lenge en slik streik varer.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Landbruk/anna næring</td> <td>Maskiner som går på drivstoff vil stoppe opp. Landbruket får problemer med å kjøre inn f. eks. rundball, anleggsarbeid stopper opp.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Innbyggere</td> <td>Vil være svært sårbare om matforsyning og medisiner opphører over tid. Spesielt eldre og personer avhengig av faste medisiner. Vansker med å få mat og medisiner PGA avstander og mangel.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td>Andre kommuner</td> <td>Ikke direkte påvirket, i samme situasjon alle. Samarbeid.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x</td> </tr> </tbody> </table>					Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI	Helse og sosial	Tjenesten er sårbar, fordi f. eks. ikke når ut til hjemmebasert omsorg om mangel på drivstoff. Store avstander, folk kommer seg ikke til og fra jobb. Matforsyning til utsatte grupper stopper opp. Mangel på mat. Folk kommer seg ikke til lege og sykehus.		x	Skole og barnehage	Tjenesten er sårbar, skoleskyss og få folk på jobb		x	Teknisk	Tjenesten er sårbar, store avstander mellom tekn. installasjoner.		x	Sentraladm	Tjenesten er sårbar, folk som bor langt unna kommer seg ikke på jobb.		x	Kriseledelse	Tjenesten er sårbar, kriseledelsen kommer seg ikke på plass,		x	Hytter/ reiseliv	Må påregne at ikke aktivitet så lenge en slik streik varer.		x	Landbruk/anna næring	Maskiner som går på drivstoff vil stoppe opp. Landbruket får problemer med å kjøre inn f. eks. rundball, anleggsarbeid stopper opp.		x	Innbyggere	Vil være svært sårbare om matforsyning og medisiner opphører over tid. Spesielt eldre og personer avhengig av faste medisiner. Vansker med å få mat og medisiner PGA avstander og mangel.		x	Andre kommuner	Ikke direkte påvirket, i samme situasjon alle. Samarbeid.		x
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI																																									
Helse og sosial	Tjenesten er sårbar, fordi f. eks. ikke når ut til hjemmebasert omsorg om mangel på drivstoff. Store avstander, folk kommer seg ikke til og fra jobb. Matforsyning til utsatte grupper stopper opp. Mangel på mat. Folk kommer seg ikke til lege og sykehus.		x																																									
Skole og barnehage	Tjenesten er sårbar, skoleskyss og få folk på jobb		x																																									
Teknisk	Tjenesten er sårbar, store avstander mellom tekn. installasjoner.		x																																									
Sentraladm	Tjenesten er sårbar, folk som bor langt unna kommer seg ikke på jobb.		x																																									
Kriseledelse	Tjenesten er sårbar, kriseledelsen kommer seg ikke på plass,		x																																									
Hytter/ reiseliv	Må påregne at ikke aktivitet så lenge en slik streik varer.		x																																									
Landbruk/anna næring	Maskiner som går på drivstoff vil stoppe opp. Landbruket får problemer med å kjøre inn f. eks. rundball, anleggsarbeid stopper opp.		x																																									
Innbyggere	Vil være svært sårbare om matforsyning og medisiner opphører over tid. Spesielt eldre og personer avhengig av faste medisiner. Vansker med å få mat og medisiner PGA avstander og mangel.		x																																									
Andre kommuner	Ikke direkte påvirket, i samme situasjon alle. Samarbeid.		x																																									

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Mangel på mat og medisiner
	Skader og sykdom						Mangel på mat og medisiner.
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Tilgang medisiner og helsetjenester kan bli redusert
	Forstyrrelser i dagliglivet						Dagliglivet vil ikke fungere uten drivstoff i en kommune hvor det er avstander som i ØSK.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene vil være svært alvorlige, og kommunens virksomhet vil få store utfordringer med å opprettholdes.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli behov for å samle utsatte grupper mennesker på et sentralt sted.					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Streiker kan komme og vare lenge.					
Styrbarhet	Lav	Begrunnelse Ligger utenfor kommunens område å rå med.					
Forslag til tiltak							
Konsekvensene tilsier at selv med den lave sannsynligheten, er konsekvensene slik at kommunen bør lage planer for hvordan en slik situasjon skal håndteres. Oppgradere beredskapsplan til å omhandle dette. Plan for rasjonering drivstoff på bensinstasjoner slik at det er drivstoff til kritiske samfunnsfunksjoner. Nasjonale tiltak for det samme.							
Overførbarhet							
Ja, til andre større kriser og til andre tilsiktede hendelser. Matmangel vil utvikle seg over tid og kommunen har gjennom sin landbruksproduksjon, utmarks- og landbruksarealer mulighet til å øke lokal forsyning ganske fort.							

Helhetlig ROS - Analysekjema

Nr. 21	Kritiske samfunnsfunksjoner: Forsyning av energi, ivaretagelse av behov for husly og varme.					
I februar et år er det et uvær som fører til at el- forsyningen i kommunen blir borte i en uke. Mange hus blir kalde. Vannforsyning stopper.						
Årsaker						
Villet handling						
Væromslag og regn som fører til at snøen på kraftlinjer blir så tung at det oppstår flere linjebrydd, også på sentralnettet.						
Sterk vind som gjør skade.						
Teknisk og menneskelig svikt.						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreduserende:						
Nettleverandør sine egne rutiner for drift og vedlikehold, myndighetskrav.						
Rydding av kraftlinjer.						
Konsekvensreduserende:						
Operativt aggregat i funksjon på sjukeheimen i ØSK og der det ellers er nødvendig.						
Manuelle løsninger i kommunen.						
Sannsynlighet	A	B	C	D	E	Forklaring
		■				
Begrunnelse for sannsynlighet						
Nettselskapene har vist stor evne til å reparere og få i gang strømforsyningen fort. Også gjennom samkjøringer. Hendelsen er sannsynlig og kan inntreffe. Imidlertid har strømbrydd i kortere perioder forekommet siste årene. Fra noen minutter til en time.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes				JA	NEI
Helse og sosial	Tjenesten er sårbar, fordi er avhengig av strøm i alle offentlige institusjoner. Nøda larmer. Alt vil stoppe opp fra legekontor til sjukeheim. Hus uten mulighet for alternativ fyring vil være utsatt. Akutt syke og andre med særlig behov får ikke uten videre tilgang på nødvendig medisinsk utstyr.					x
Skole og barnehage	Tjenesten er sårbar, barn kan ikke gå på skole					x
Teknisk	Tjenesten er sårbar, alle tekniske installasjoner går på strøm. .					x
Sentraladm	Tjenesten er sårbar, bygg vil bli kalde og ingen tilgang nett osv.					x
Kriseledelse	Tjenesten er sårbar, kriseledelsen kan ikke bruke nett og telefoni.					x
Hytter/ reiseliv	Må påregne at ikke aktivitet så lenge dette varer.					x
Landbruk/anna næring	Maskiner som går på el. strøm vil stoppe opp. Landbruket får problemer med ventilasjon, melking, kjøling, foring. Betalingssystemer virker ikke. Ikke i butikk heller					x
Innbyggere	Vil være svært sårbar. Spesielt eldre og syke. Kasse- og betalingssystemer i butikk vil ikke virke.					x
Andre kommuner	Ikke påvirket, men kan være behov for samarbeid, stille lokaliteter til disp.					x

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall				4		
	Skader og sykdom				4		
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov					5	
	Forstyrrelser i dagliglivet					5	
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø	3					
	Langtidsskader - kulturmiljø	3					
Materielle verdier	Økonomiske tap		3				
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene ved strøbrudd er store og altomfattende. Likevel er det ved god planlegging ikke stor fare for liv og helse. Men samfunnet som helhet blir mer eller mindre satt ut av spill i den tiden strømstansen varer.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli behov for å samle utsatte grupper mennesker på et sentralt sted.					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Uværet og konsekvenser er uforutsigbart. .					
Styrbarhet	Lav	Begrunnelse Ligger utenfor kommunens område å rå med.					
Forslag til tiltak							
<p>Kommunalt planverk- særlig på teknisk drift og helse- og omsorgssektoren som tar høyde for og har rutiner for slike hendelser. Oversikt over om noen er avhengig av medisinsk utstyr som går på strøm og tiltak i så måte.</p> <p>Ressursoversikter- tilgang og funksjonstesting aggregater.</p> <p>Sjukeheimen med aggregat vil få en sentral funksjon.</p> <p>Alternative kommunikasjonslinjer slik som satellitt -telefon,</p> <p>EPS- planverk oppdatert om f. eks. reiselivsbedrifter må evakuere.</p> <p>Tiltak for å sikre at folk får kjøpt mat ved lengre strøbrudd.</p> <p>Plan for befolkningsvarsling om internett og telefon er borte. NRK, oppslag osv</p>							
Overførbarhet							
Ja, til andre større kriser og til andre tilsiktede hendelser. F. eks. stopp i vannforsyning.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Konsekvensene er mindre alvorlige, men det vil rask kreve innsats for å etablere kommunikasjonslinjer som fungerer.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli aktuelt å evakuere personer som er sårbare ut fra sykdom eller annet.					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Uvær og konsekvenser er uforutsigbart. .					
Styrbarhet	Lav	Begrunnelse ekstremvær er uforutsigbart.					
Forslag til tiltak							
Oppdatert planverk. Ressursoversikt. Kart i krisestab lett tilgjengelig som viser omkjøringsmuligheter der det finnes.							
Overførbarhet							
Ja, til andre veger som skulle bli ødelagt.							

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 23	Uønsket Hendelse: Kritiske samfunnsfunksjoner. Brudd i telesamband, stopp i internett og datasystem.												
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold													
<p>Mandag kl.12.00 blir IKT Valdres utsatt for et hackerangrep. Operativ systemet blir satt ut av drift, og serverne blir forsøkt tappet for informasjon. IKT Valdres må kutte alle netttforbindelser til sine servere, dette fører til at alle 6 Valdres kommunene mister både mail, telefon, journal tilgang og alle andre saksbehandlingssystemer i 48 timer. Dette fører til tjenesteområder fra samtlige sektorer kan bli satt ut av drift i større eller mindre grad, eller at alternative løsninger må benyttes.</p>													
<p>Årsaker Motivasjon/vilje/intensjon Ødelegge/destruktiv Vise kunnskap/imponere hackermiljø Stjele informasjon (selges videre, Offentlige å gjøre informasjon for å skade kommunen, hente ut spesifikk personinformasjon) Ta over å benytte maskinressurser til andre formål Utpressing i forbindelse med barnevernssaker</p> <p>Evne/kapasitet PC og kunnskap om hacking</p> <p>IKT-systemet til kommunen IT-systemet/tekniskløsning/brannmur etc. Sikkerhetsrutiner Tilgang styring Sikkerhetskulturen (bruker i kommunen som tiltrekker seg oppmerksomhet fra hackere og ansatte)</p>													
Identifiserte eksisterende tiltak													
<p>Sannsynlighetsreducerende tiltak: At IKT Valdres har etablert et godt system for informasjonssikkerhet God IT sikkerhetskultur i Valdres IKT Brannmur Opplæring av alle ansatte i et oppdatert trusselbilde ID håndtering Kryptering Oppgradering av programvarer</p> <p>Konsekvensreducerende tiltak: Brannmur og sikkerhetsbarrierer inne i systemet Deteksjonssystem/varsling Back-up (ikke lokalserver) med tilbake stilling (Erfaring tilsier at dette kan ta ca. 24 timer) Print av informasjon som er nødvendige krisesituasjoner (beredskapsplaner, kart etc.) av beredskapsansvarlig på avdelingen/kontoret/i kommunen</p>													
Sannsynlighet	<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> <td>E</td> <td>Forklaring</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="background-color: black;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	A	B	C	D	E	Forklaring						
A	B	C	D	E	Forklaring								
<p>Begrunnelse for sannsynlighet Norske kommuner utsettes for 6000 dataangrep i døgnet (www.tu.no)</p>													

Sårbarhetsvurdering			
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes	JA	NEI
Helse og sosial	Hjemmesykepleie kan ikke fungere optimalt, dersom medisiner og besøksrute kun finnes elektronisk. I verste fall kan pleietrengende pasienter ikke få sin livsviktige medisiner til rett tid. Trygghetsalarmer varsles over kommunens IKT system og vil derfor være satt ut av drift. Legekontoret har ikke tilgang til pasientens journal og kan dermed ikke se hvilke behandlinger etc. som pasienten har fått i løpet av sin sykehushistorikk. Dette kan medføre feil behandling eller for sen behandling. Legekontoret er legevakt på dagtid i små kommuner. Legevakten har derfor heller ikke tilgang til pasientjournaler. Prøveresultater kommer ikke frem til fastlegen. Det er ikke mulig å ringe til legekontor, men de kan ringe vakttelefonen. Men det vil bli vanskeligere å nå frem da pågangen på denne vil være større. Telefoner fra AMK sentralen vil nå frem som vanlig via nødnettet.		x
Skole og barnehage	Det vil bli vanskelig å ringe til og fra skolen/barnehagen. Skolen blir vanskelig å gjennomføre/forstyrret undervisningen der IKT benyttes.		x
Teknisk	Vann og avløpsanlegg mister sitt varslingsystem, og det fører til at potensielle alarmer ikke blir gitt til kommunene. Vanskelig å ringe teknisk sektor. Tilgang til alle kart og databaser vil være ute av drift.		x
Sentraladm	Sentraladministrasjonen blir sterkt påvirket av operasjonen, der alle saksbehandlingssystemer blir satt ut av drift.		x
Kriseledelse	kriseledelsen får store utfordringer da CIM ikke kan brukes på ordinære datamaskiner, telefoner ligger nede, og kommunens mail-system er utilgjengelig. Varsling24 etc. blir også satt ut av drift. Det gjør at all kommunikasjon i en evt. Krisesituasjon må skje via mobiler. Kommunens evne til å fungere som støttefunksjon osv. i en krisesituasjon er sterkt redusert.	x	
Hytter/ reiseliv		x	
Landbruk/anna næring		x	
Innbyggere		x	
Andre kommuner	IKT er plassert i Nord Aurdal. Brudd der vil stoppe IKT i ØSK.		x

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens-kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Usikkert: Konsekvens avhenger av simultane hendelser
	Skader og sykdom						Usikkert: konsekvens avhenger av simultane hendelser
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Tilgang på resepter, medisiner og helsetjenester kan bli redusert
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						Blir ikke berørt
	Langtidsskader - kulturmiljø						Blir ikke berørt
Materielle verdier	Økonomiske tap						Tapte timeverk i tjenesteproduksjon.
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Tjenesteytingen blir sterkt redusert i 2 dager. Omdømmet til kommunen vil også bli negativt påvirket av et sammenbrudd av tjenester, samt at fremmede muligens får tilgang til sensitiv informasjon. Konsekvensen av forsøkt hacker innbrudd er uklart så lenge hacker ikke offentliggjør/anvender noe av det den har fått tak i.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja, befolkningen blir varslet gjennom media (pressemelding).					
Behov for evakuering		Nei					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse: sannsynligheten for at hendelsen kan skje er høy da kommuner daglig utsettes for hackerangrep (tu.no), men konsekvensene av en slik uønsket hendelse er svært usikre.					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse: kommunen bruker alle teknisk tilgjengelige beskyttelsesmidler, god opplæring av de ansatte på IT-sikkerhet og godt fagmiljø på IT.					
Forslag til tiltak							
Kriseøvelse og planverk hvor det tas stilling til behovet for analog systemredundans (for eksempel fysisk utskrift av beredskapsplaner med mer.) IT-sikkerhetskulturmålinger.							
Overførbarhet							
Andre kommuner, og større organisasjoner som er hovedleverandører av tjenester.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						Fare om syke eller svake /utsatte grupper får i seg vann med. e-coli
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						Skoler, barnehager, helseinstitusjoner, næringsliv, kommunen og alle private innen forsyningsområde blir berørt.
	Forstyrrelser i dagliglivet						Skoler og barnehager må holde stengt.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
<p>Manglende vannforsyning eller forurenset drikkevann vil føre til at både private, bedrifter og offentlige institusjoner får store utfordringer med å opprettholde drift. Faren for liv og helse er lav. Men vann er helt vitalt for at alle deler av samfunnet kan fungere, både offentlig, privat og næringsliv. Bortfall av vann ut over noen få timer er blant de hendelsene i kommunen som kan ha aller størst konsekvenser for stabilitet, selv om sannsynligheten for at det skjer statistisk sett er liten.</p>							
Behov for befolkningsvarsling		Ja- varsling 24, for kommunens del, pluss kommunens nettsider.					
Behov for evakuering		Nei.					
Usikkerhet	Lav	Gode rutiner trygger sikker leveranse.					
Styrbarhet	Høy	Gode rutiner og oppgradering trygger sikker leveranse.					
Forslag til tiltak							
<p>Kontinuerlig oppgradering til dagens standard, Avklare planene for dette i Vinden VV sitt forsyningsområde. Back up systemer. Alternative vannforsyninger. Oppgradere eget nett iht program. Drifts- og beredskapsplaner. Fortsette å jobbe ut fra «takrenneprinsippet,» selvfall fra hovedledning til konsument. Planverk. Oppdaterte kart over kommunens vannforsyninger som ligger i beredskapsmappe og tilgjengelig på nett.</p>							
Overførbarhet							
Ja, til avvik i andre vannverk, offentlige og private.							

Helhetlig ROS - Analyseskjema

Nr. 25	Kritiske samfunnsfunksjoner: Oppfølging av særlig sårbare grupper, nødvendige helse- og omsorgstjenester.					
Kommunen har hatt et tilfelle der en ung jente, ikke bosatt i kommunen, døde på Beitostølen som følge av underernæring.						
Hva er særlig sårbare grupper og kommunens rolle?						
<p>Særlig sårbare grupper er etter definisjoner sett på som individer og grupper som er sårbare som følge av sykdom, uførhet, andre personlige forhold, miljø, manglende ressurser. (F eks UNESCO 19. oktober 2005, da FNs medlemsland vedtok en deklarasjon for biometrikk og menneskerettigheter, artikkel 8) Videre vil barn kunne falle inn under denne kategorien. Sårbarheten vil være risiko for skade, overlast eller overgrep som kommer i tillegg til det som i alminnelighet ligger i det å være menneske. Spørsmålet blir dermed <i>hvem</i> kan potensielt bli utsatt for former for skade eller overgrep som kommer i tillegg til det å være menneske? <i>Hvilke</i> former for mottagelighet eller sårbarhet er det nødvendig å adressere særskilt? <i>Hvilke</i> faktorer bør tillegges særskilt oppmerksomhet? <i>Hvilke</i> tilleggs former for skade eller overgrep kan potensielt komme til å finne sted? <i>Hvilke</i> former for tilleggsbeskyttelse vil det være nødvendige å installere? <i>Hvem</i> plikter å installere denne form for tilleggsbeskyttelse når situasjoner med 'fallen sårbarhet' oppstår?</p> <p>Kommunen har et ansvar overfor slike grupper gjennom sine forpliktelser, særlig innen sektorene samfunns- og arealplanlegging, byggesak (universell utforming) helse- og sosialvesen, oppgaver og forpliktelser ibm bosatte flyktninger, andre fremmedkulturelle, samt skole og barnehage. Ansvaret vil ofte være delt med andre kommuner, NAV, barnevern og politi. Utslag kan være trygghetsalarmer, voldsalarmer, oppfølging i samarbeid barnevern- helsevesen-skole, elektrisk medisinsk utstyr hjemme hos syke med behov for det, hjelpemiddelsentral.</p> <p>Utfordringene er knyttet til å identifisere særlig sårbare grupper, innbefattet enkeltpersoner, iverksette relevante tiltak og sikre samarbeid på tvers av fagektorer. Eksempelvis kommune-helsetjeneste- barnevern-NAV. Et eksempel kan være hvor et barn ikke klarer seg på skolen og det avdekkes at familien sliter mer enn andre på en eller annen måte. Å bidra med relevant hjelp og støtte kan gi barnet muligheter og bedre livet til familien og med det dennes evne til å bidra og fungere i samfunnet.</p>						
Identifiserte eksisterende tiltak						
Sannsynlighetsreducerende:						
Bevissthet blant de som jobber mot de personer som kan omfattes.						
Gode og gjennomtenkte løsninger, f. eks. ved bosetting av flyktninger.						
God tverrfaglig kontakt og samarbeid tuftet på omforente avtaler og planer.						
Gode varslings- og oppfølgingsrutiner.						
Konsekvensreducerende tiltak:						
Evne til å agere raskt og riktig. Evne til å kommunisere på tvers av fag og sektorer.						
Sannsynlighet						
	A	B	C	D	E	Forklaring
Begrunnelse for sannsynlighet						
Kommunen har særlig sårbare grupper og personer i likhet med alle andre kommuner. Disse trenger oppfølging.						
Sårbarhetsvurdering						
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes				JA	NEI
Helse og sosial	Får utfordringene og må finne løsningene.				x	
Skole og barnehage	Får utfordringene og må finne løsningene.				x	
Teknisk					x	

Sentraladm	Vil få eksponeringen og medietrøkket om noe går galt.	x						
Kriseledelse	Kriseledelsen kan få oppgaver i en tidlig fase	x						
Hytter/ reiseliv		x						
Landbruk/anna næring		x						
Innbyggere	Sårbare grupper avhengig av seg selv og sin familie og nettverk. Men også av at hjelpe- og støtteapparatet ser dem og tar tak.	x						
Andre kommuner	Vil ofte kreve samarbeid kommuner i mellom JA.	x						
Konsekvensvurdering								
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori	Forklaring					
1 2 3 4 5								
Liv og helse	Dødsfall							
	Skader og sykdom							
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov							
	Forstyrrelser i dagliglivet							
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø							
	Langtidsskader - kulturmiljø							
Materielle verdier	Økonomiske tap							
Samlet begrunnelse av konsekvens								
Liv og helse, stabilitet, sårbare grupper er avhengig av adekvat hjelp og støtte. Hvis ikke kan det være alvorlige konsekvenser								
Behov for befolkningsvarsling		Nei						
Behov for evakuering		Ja, kan bli det ifm. uvær, strømstans mv.						
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Ikke lett å holde oversikt over de som flytter inn og ut og få kartlagt deres behov.						
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse Gode rutiner som følges opp vil gi god grad av styrbarhet.						
Forslag til tiltak								
Planverk, rutiner, tverrsektorielt samarbeid utvikles videre.								
Overførbarhet								
Ja, særlig sett i sammenheng med andre uønskede hendelser, uvær, strømstans mv.								

Helhetlig ROS - Analyseeskjema

Nr. 26		Kritiske samfunnsfunksjoner: Nød og redningstjeneste.					
<p>I juli bryter det ut en stor skogbrann. Den starter nær boligfeltet Løkjeskogen på Heggenes og truer i første omgang dette, samt ØSUS og Tingvang. Det utløser full utrykning og engasjement fra kommunen, alle nødetatene, slukkehelikoptre, sivilforsvar og frivillige organisasjoner slik som Røde Kors Hjelpekorps.</p>							
<p>Årsaker Menneskeskapt, (ild,) lynnedslag mv.</p>							
<p>Identifiserte eksisterende tiltak</p> <p>Sannsynlighetsreduserende: Forbud mot åpen ild i visse tidsrom iht. forskrifter. Informasjonskampanjer i media.</p> <p>Konsekvensreduserende tiltak: Godt og koordinert slukningsarbeid.</p>							
Sannsynlighet		A	B	C	D	E	Forklaring
				■			
<p>Begrunnelse for sannsynlighet Det er ikke registrert større skogbranner i kommunen. Men det er sannsynlig at også ØSK kan bli rammet av det.</p>							
Sårbarhetsvurdering							
Område	Sårbarhet, og kan virksomhet opprettholdes					JA	NEI
Helse og sosial	Evakuering sjukeheim kan bli aktuelt					x	
Skole og barnehage	Skolen er stengt for sommeren. Barnehage kan måtte evakueres					x	
Teknisk	Må sette av alle ressurser					x	
Sentraladm	Må være forberedt på å evakuere.					x	
Kriseledelse	Vil måtte sette av store ressurser så lenge hendelsen pågår.					x	
Hytter/ reiseliv						x	
Landbruk/anna næring	Beitedyr i området. Gårder kan bli truet om brannen ikke stoppes.					x	
Innbyggere	Evakuering fra boliger kan bli aktuelt. Dersom store ressurser fra nødetatene er bundet opp til en hendelse, er innbyggere og kommunene sårbare om andre ulykker / akutt sykdom skulle skje samtidig.					x	
Andre kommuner	Dersom skjer i annen kommune, vil vi påvirkes ved at mye ressurser fra nødetater og sivilforsvar er på ett sted. Økt sårbarhet i påvente av alternative ressurser.					x	

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall						
	Skader og sykdom						
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet						
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap						
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Store skader på naturmiljø, men vi re-vegetere seg. En konsekvens å være oppmerksom på er at kommunene er sårbare om andre hendelser skulle inntreffe samtidig som en stor hendelse. Mye ressurser vil da være bundet opp et sted.							
Behov for befolkningsvarsling		Ja					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli aktuelt å evakuere personer som er sårbare ut fra sykdom eller annet. Eller som bor utsatt til i forhold til brann og røyk.					
Usikkerhet	Middels	Begrunnelse Skogbrann er uforutsigbart, men vet når stor fare					
Styrbarhet	Middels	Begrunnelse Informasjon og rask deteksjon.					
Forslag til tiltak Oppdatert planverk. Ressursoversikt.							
Overførbarhet Ja, til andre veger som skulle bli ødelagt.							

Konsekvensvurdering							
Samfunnsverdi	Konsekvenstype	Konsekvens - kategori					Forklaring
		1	2	3	4	5	
Liv og helse	Dødsfall	█					
	Skader og sykdom	█					
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov	█					
	Forstyrrelser i dagliglivet				█		Daglig arbeid i kommunen vil bli forstyrret ved større hendelser som krever mye ressurser.
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap		█				
Samlet begrunnelse av konsekvens							
Kommunens administrasjon vil få store utfordringer ved en slik hendelse. I en startfase, som er kritisk, vil det være viktig at nøkkelpersoner fort kommer på plass. Planverk.							
Behov for befolkningsvarsling		Nei					
Behov for evakuering		Ja, det kan bli aktuelt å evakuere personer som er sårbare ut fra sykdom eller annet.					
Usikkerhet	Lav	Begrunnelse: Kriseledelse har blitt og vil bli etablert.					
Styrbarhet	Høy	Begrunnelse: Godt planverk. Øving. Bevissthet.					
Forslag til tiltak							
Holde planverk a jour, øving. Bevissthet om ansvar og oppgaver ibm. beredskap.							
Overførbarhet							
Ja, til alle typer hendelser hvor stab må settes.							

Vedlegg: